

ERDÉLYI LAP

T. „Otthon” Irók és Hírlapírók K.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 19 (887) szám. * Szerda, 1935 január 23

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Apró csatározásokkal kezdődött a parlament új évi ülészsaka

A közigazgatási választások ügye és a Nemzeti Bank
hitelpolitikája kérdőrevonás alatt

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház első ülésén, hétfőn délután a közigazgatási választások előkészítése körül folytak apróbb csatározások. Az ellenzék néhány képviselője rámutatott azokra a szabálytalanságokra, amelyek egyik-másik vidéken ezzel kapcsolatban történtek.

Juca belügyi alminiszter válaszolt a felszólalásokra. Kijelentette, hogy felelős helyekről szavatol azért, hogy a választásokon senkit se fognak megakadályozni szavazatának leadásában.

Ghelmegeanu (nemzeti parasztpárti) elismerte az alminiszter tiszta törekvéseit, de — mondotta, — sajnos, az alantas közigazgatási közegek nem mindig valósítják meg az ő jó szándékait.

A további napirend előtti felszólalások során **Serdici** (nemzeti parasztpárti) tiltakozott az ellen, hogy a Banca Nationala egyezményt kötött egy magánpénzügyintézettel, a Buhusi Gyár R.-t. szanálására.

— A Banca Nationala — mondotta **Serdici** — ezzel az egyezménnyel meg nem engedhető módon egymilliárd leit juttatott egy magánvállalatnak.

Panasz az interpellációs jog meghiúsítása miatt.

Ghelmegeanu tiltakozott az ellen, hogy a miniszterek nem bocsátják a képviselők rendelkezésére azokat az iratokat, amelyeket interpellációik kifejtéséhez kérnek. Így például még máig sem kapta meg azokat az adatokat, amelyeket a folyó költségvetés végrehajtásának bírálatára feljából még novemberben kért.

— Ezenkívül — folytatta **Ghelmegeanu** — a miniszter urak újabb egyszerűen nem válaszolnak az interpellációkra. Így a pénzügy-

miniszter a mai napig sem felelt arra az interpellációjára, amelyet a Banca Nationala hitelpolitikájával kapcsolatban, még december 4-én elmondott. Ezzel a módszerrel a miniszteri szék-sor mentesíti magát a felelősség alól és lehetlenné teszi a parlament ellenőrzését.

Napirenden a kamara az egészségügyi minisztérium és a Marast és Arpta társaságok közötti egyezmény jóváhagyásáról szóló javaslatot rövid vita után megszavazta.

Új törvényjavaslat készült az adóbehajtás nagyobb hatályosságára biztosítására.

Bucuresti. Saját tud. A pénzügyminiszter törvényjavaslatot készített el az egyenesadó-törvény néhány intézkedésének a módosítására. Ezek a módosítások nem érintik a törvény alapvető intézkedéseit, hanem csak bizonyos kiegészítéseket tartalmaznak, amelyek egyrészt az állam érdekeit védik, de másrészt az adóalanyokat is mentesíteni kívánják az adóügyi szervek zaklatásaitól.

A tervezett kiegészítő intézkedések között fontosabbak a következők: a rosszfizető adóalanyok nevének közzététele. Azután: a háztulajdonos köteles lesz nyilatkozatot adni lakóinak foglalkozásáról és anyagi helyzetéről.

Végül: súlyos megtorló intézkedések az ellen az adóügyi tisztviselő ellen, aki nem a rendelkezésre álló összes adatok figyelembevételével állapította meg az egyes adófizetők adóját.

A szenátusban csak szavaztak.

Bucuresti. Saját tud. A szenátus rövid ülést tartott hétfőn délután, amelyen több kisebb jelentőségű törvényjavaslatot szavaztak meg, vita nélkül.

Mussolini nem hívja Rómába a kisantantot

Párizsban lesz a középeurópai egyezményre vonatkozó értekezlet

Párizsból jelentik: A *Matin* római tudósítója szerint jólétesult olasz körökben cáfolják azt a hírt, mintha *Mussolini* a kisantant-államok képviselőit értekezletre akarná összehívni a dunai egyezménytervezet megvitására. Az egyes államoknak az egyezménytervezet való csatlakozása úgy fog megtörténni, hogy az érdekelt államok fővárosaiban a francia és olasz követek hivatalos lépéseket tesznek, — vagy már meg is tették — amelyek során közlik az egyezmény megkötésére vonatkozó javaslatokat. Egyben emlékiratot nyújtanak át, amely az egyezmény elvi alapjait tartalmazza. A végérvényes szöveget a megbízottak szóbeli eszmecsereje során dol-

gozzák ki. Közös értekezlet összehívásáról még nem volt szó.

A lap szerint kisantant-körökben úgy hiszik, hogy az értekezlet Párizsban ül össze.

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* belgrádi levelezője szerint az osztrák függetlenséget biztosító egyezmény tekintetében bizonyos ellentétek mutatkoznak Csehszlovákia és Jugoszlávia között. Jelfűt az akarja, hogy a balkáni szövetség is írja alá a római egyezményt, Benes viszont ellenzi ezt. Magának a Balkán-szövetségnek a véleménye is megoszlik. Törökország kész az egyezményt aláírni, Görögország viszont nem akar a középeurópai ügyekbe avatkozni.

Katolikus szövetkezeti mozgalmat

Írta: dr Orosz Pál

A szövetkezeti gondolat gyökereiben mélyen katolikus. Katolikus igazságoknak a gazdasági életben való érvényesülése. Minden szövetkezeti mozgalom alapfogalata az egy mindenkiért — mindenki egyért. Együttérzés, egységérzet, egymásért való lét, szeretet. A közösség tudata, a társadalmi egység, az egyéni, önző, minden mást lehangoló individualizmussal szemben. Az egyéni érdek alárendelése és beillesztése a közösség életébe. Együttérzés és igazságosság. Nem a kommunizmusnak egyéniséget elnyomó kollektivitása, nem a szovjet színtelenítő uniformizálása, nem az ember elgépítése, csavarrá tétele, hanem szabad egyéniségek együttérző egysége. Egyéniségek beilleszkedése az egészbe, melyben mindenki jellemének és tevékenységének megfelelő eredményhez jut. Társadalmi egység, melyben az egyén szabadon a saját adottságainak megfelelően fejlődik és érvényesül az egész erejéből és az egész az egyes erejéből.

A kereszténység legszebb századai, a középkor, a maga teljében adottságainak formájában megvalósította a szövetkezeti gondolatot. Nem ismeri az anyag öncélúságát. Az anyagi érvényesülés eszköz. A XIX. század emeli az anyagot arra a molochikus magaslatra, melyben az embert embertelenné teszi. A „felvilágosodottság”, a voltairei szabad ész, mely szakít mindennel, ami érzékfeletti — szükségesen szűli a tegnapi anyagbafulladt nyárspolgárát. A középkor, mely a szellemi élet terén megalkotta a szkolasztikát és kitermelte a katolikus misztika számunkra szinte megfoghatatlan nagyságait, a gazdasági élet szervezeteiben is megvalósította a kereszténység igazi szellemét. Nem a szervezet, hanem az emberi gyengeségen, a vezető, egyes vezetők gyalogságán és túltengő érvényesülési vágyán, a renaissance szellemén múlt, hogy máma tudós történészek kell, hogy visszavezessenek az elfelejtettekhez. A középkor gazdálkodása a mai szövetkezetekhez hasonló szervezett egységek gazdálkodásán nyugodott. Szervezetek ezek, melyekben mindenki megtalálta egyéni életlehetőségét. Melyben a közösség biztosította az egyénnek, minden tagjának, a neki megfelelő fejlődést és megélhetést. Az anyag tényleg eszköze a mindenki megélhetésének. A közösség lehetővé teszi az egyén harmonikus igazán, keresztény életét.

Krisztus királynak, a szeretet és igazság királynak akaratán nyugvó gondolat ez. Ő mondotta, hogy tegyétek mindazt, amiről akartok, hogy nektek tegyék. Szeressétek egymást, mint ahogyan én szeretlek benneteket. (Lásd: Mt. 7, 12; J. 13, 14.) Krisztus király akaratára, hogy az anyag mindenkinek rendelkezésre álló eszköz legyen. Nekünk katolikusoknak a kötelességünk, hogy királyunk akaratát megvalósítsuk. Nem állhatunk némán félre a gazdasági élet küzdelmeiben és nem elegendő, ha a krisztusi igazságokat naponta beszéljük, hanem meg kell, hogy valósítsuk a most, a ma társadalmi és gazdasági átalakulásainak közepette.

Ma már alig van ország, melyben a katolikusok fel nem ismerték volna a szövetkezeti életforma katolikus szellemét. Alig van nép, mely ne látta volna be a szövetkezeti mozgalom jelentőségét és ne látná a jövő kibontakozásá-

Ministerul
gedről érke-
nemes pap-
anuár 2-án.

peciál papriká-
nyan étkeznek
vasztók tudják.
gy az oradeai,
k eredeti édes,
utni, próbáljon
lmas próbacsó-
nemes paprikát,
utánozhatatlan.
i paprikaszállí-
vállalt, hogy az
eladását csak

LY
alota.

Értések

3 lei, vastagabb
írású 30 lei
kedvezmény),
0 lei.

Különféle

alkó-, vesekő-, nyo-
és bélfájdalmától
nyen szabadulhat.
rjen tájékoztatást
„Nittas” jellege alatt a
óhivataltól.

Lakás

Öt szobás
fontos lakást kere-
lehetőleg magán-
ban, május elsőjé-
címeiket a kiadóba
k.

Háromszobás
s olcsón kiadó. Ora-
Str. Mihai Sorbul
Széles u.) 11.

Irodának is

lmas tagas üzethelyi-
olcsón kiadó. Oradea,
Alexandri 13 sz. alatt,
an ott kiadó egy szoba,
nyás udvari lakás.

Oktatás

Zongora tanítást
ón vallások, gyakorlati
lehet. Csupán g akorló-
is elfogadok Cim Str.
ke Ionescu (volt Kö-
-u.) 60.

rusregények
meke.

ándor :

ériában

Első oldalától
lően érdekes.
és portó.

szfályunknál.

rol II. No. 3

Ingyen

választhat az alant felsorolt könyvek között, ha az előfizetési díját egy EGESZ ÉVRE, 1935. január 25-ig rendezli. Azenkívül részt vesz lapunk más helyén közölt sorsolásunkon is.

Olasz: Világproblémák
Bíró: E jelben győzni fogsz.
Katonai: Az aszfalt apostola
Herwig: Farkasok között
Szerafini: Lola naplója
Legeza: A világmisszió hősei
Bangha: Katolicizmus és zsidóság
Boue: Mit rejt a jövő
Gerely: Egy élet egy lélekért
Czapik: Vasárnapi szentbeszéd vázlatok
Dsidá: Magyar karaván Itálián keresztül
Oberding: A modern szövetkezeti mozgalom
Verebely: A rákbetegségekről
Dr. Bucsanvi: Az érlelmeszedés
Szendrey: Vallás és művészet.

Ha tehát fenti feltételeknek eleget tett, úgy közölje velünk a kiválasztott könyv címét, hogy azt megküldhessük. Csakis kifejezett kívánságára és a könyv címének megjelölésével expedíáljuk az ingyen könyvet. — Akik csak egy félévi díjat egyenlitenek ki, azok között más könyveket osztunk ki, amelyeknek jegyzékét lapunk más számában fogjuk közölni.

nak lehetőségét. Nekünk erdélyi magyaroknak a szövetkezeti szervezkedés a gazdasági kibontakozás egyetlen reális útja. Az egyetlen lehetőség és egészséges gazdasági irány, mely némileg pótolhatja az önálló államiság hiányát. Jövője van Erdélyben a szövetkezeti mozgalomnak. Mindannyiunknak tisztában kell lennünk, hogy a most megindult szervezkedés rövidesen gazdasági életünk tengelye lesz. Gazdasági adottságaink népkiszébségi helyzetünk és a szövetkezeti szervezethez való közeledéséből következik, hogy jövő fejlődésünknek ebben az irányban kell haladnia.

Nekünk katolikusoknak kötelességünk, hogy mindazon a vidékeken, melyeken népünk katolikusai laknak, a szövetkezeti fejlődés vezetését kezünkbe vegyük. Megerősítjük vele a katolicizmust Erdélyben. Azáltal, hogy katolikus vezetők kezükbe veszik a gazdasági élet irányítását azáltal, hogy papjaink és tanítói a templomon és iskolán kívül is törődnek falvaikkal, szorosabb, sokkal szorosabb együttműködés fog kifejlődni. Ki kell és ki fog alakulni a közösség érzete vezetőik és vezetőik között a mainál hatványozott mértékben. Lehetővé fog válni, hogy falvaink népét szorosan iskoláink, templomaink és kulturális intézményeink mögé állítsuk. A falvak szövetkezeti

szervezése könnyíthet az iskolák anyagi nehézségein.

De szüksége van és elsősorban szüksége van a szövetkezeti szervezkedésnek és ezen keresztül falvaink népének, hogy kezünkbe vegyük a szövetkezeti fejlődés vezetését. Csak akkor van igazán jövője a szövetkezeti mozgalomnak, ha mélyrehatóan keresztény tartalommal töltjük meg. Bele kell vinnünk hitünk egész erkölcsi erejét. Csak ha kialakul a középkor együttérzésének és igazságosságának a szelleme, csak ha az öncéluságba emelt anyag ismét visszahelyeződik az eszköz jelentőségébe, csak akkor fejlődhet ki a jövő szövetkezeti rendszere. Minden szövetkezés reménytelen, csakis és pusztán gazdasági alapokon, erkölcsi nevelés, lelki tényezők nélkül akar működni.

Szükséges, hogy kezünkbe vegyük falvaink gazdasági fejlődését, hogy újat álljunk mindazoknak a társadalmi eszméknek és szervezeteknek, melyek pusztulásukat, népünk pusztulását eredményezik. Szükséges, hogy a falu gazdasági nehézségeivel megküzdjünk, hogy megakadályozzuk a városbaözönlést és ennek minden szomorú következményét. A népnevelést a gyökérnél kell kezdeni. Lehetővé kell tenni, hogy a falu népe megtalálja megélheté-

sét családi tűzhelyénél. Nevető, egészséges falusi munkában. Utját kell állanunk annak a sok gazdasági bajnak, mely annyi elszakadásnak az oka.

Senkise mondja, hogy mikor kimondottan katolikus alapon vezetjük szövetkezeteinket, nemzetmegosztók vagyunk. Miért? Nemzetmegosztás az, ha katolikus falvaikban katolikus szellemben akarunk élni? Ha gazdasági életünket eszméi tartalommal akarjuk áthatni? Nem. Azzal, hogy erős erkölcsi alapokon nyugvó szövetkezeteiket szervezzük, erősítjük nemzetünket. Népünk másvallású falvaiban szervezzük más alapokon. Nincs és nem is lehet helye itt ellentéteknek. Az, hogy falusi szövetkezeteinkben határozottan katolikus szellemet érvényesítünk, nem zárja ki, hogy általános szövetkezeti érdekeink védelmére, általános, az egész szövetkezeti szervezetünket átfogó gazdasági szervezetekben a legnagyobb odaadással részt vegyünk. Legyenek ezek akár feldolgozó ipar-telepek, akár beszerző, vagy értékesítő központok, ezeknek mind érdekük, hogy minél jobban szervezett szövetkezetekkel legyen dolguk. Ismerjük fel a szövetkezeti mozgalomban a katolikumot, a jövőt, a feladatot. (Szentertésbet.)

Vagyonvizsgálat a pénzügyi tisztviselők között

Cluj (Kolozsvár). Saját tud. Slavescu pénzügyminiszter utasítására ideérkezett dr. Stan Gheorghe bucaresti pénzügyi vezérfelügyelő, aki nyomban érintkezésbe lépett Tautu pénzügyigazgatóval és Petrescu kerületi vezérfelügyelővel. Stan dr.-nak érdekes és meglepően új megbízatása van. Arról van szó, hogy néhány hét alatt pontosan meg kell állapítania, hogy a cluji (kolozsvári) pénzügyi tisztviselők mekkora vagyon fölé rendelkeznek és ingóságait, továbbá ingatlanait honnan szerezték?

A fővárosi utasítások szerint alaposan ki kell vizsgálni, hogy a telekkönyvben milyen ingatlanok szerepelnek a pénzügyi tisztviselők nevében. Bankokban mekkora betéteik vannak, de azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a hivatalnok családtagjainak milyen az anyagi helyzete.

Nem vitás, hogy már egyszer feltétlenül véget kell vetni azoknak a pénzügyi állapotoknak, amelyek napjainkban uralkodnak. Gyakran előfordult, hogy a leadott „sápok” megközelítették az adó összegét.

Cluj (Kolozsvár). Saját tud. A cluji pénzügyigazgatósnak a napokban érdekes ven-

dége volt. Dr. Stan bucaresti pénzügyi vezérfelügyelő vizsgálta felül a cluji (kolozsvári) pénzügyigazgatóság működését és az adófizetés menetét. A vizsgálat végén a vezérigazgató maga elé idézte a pénzügyigazgatót és a kerületi adóhivatalok több tisztviselőjét és az ingatlanokkal rendelkező tisztviselőket kifaggatta, hogy vagyonukat miből szerezték. Több tisztviselőről megtudta, hogy az itteni kluboknak tagjai és hogy kártyázni szoktak, ezeknek kijelentette, hogy amennyiben ezt tovább folytatják, fegyelmi eljárást indít ellenük, mert a pénzügyi tisztviselőkkel összeférhetetlen az, hogy hazárdjátékokban vegyenek részt és hogy állandó vendégei legyenek a kluboknak és éttermeknek.

Gerely Jolán:
Hivatás vagy robot
(A dolgozó leány)
Ara 95 lei.
Kapható
az ERDÉLYI LAPOK könyvostályánál.

Seherezáde halála

Írta: Gáspár Jenő

A „Harun al Rasid” álmodozva úszott az Indiai-óceán kék vizein. Az éjszaka olyan tiszta volt, mintha halaványkék fátylakkal húzták volna be az ég kupoláját s a csillagok olyan densen mosolyogtak a mérhetetlen magasban, mint a tündérmesékben. A messzeségben az indiai partok felől jókedvű rakéták sziporkáztak, a part tűzijátékkal szórakoztatta a tengert s a szárazföldet, amelyen javában tobzódott az az indiai ünnep, amelynek kezdetén déiben még jelen voltam. De nem volt kedvem megvárni az ünnepség teljes kifejlődését, esti szin pompáját, fáradt voltam a hetek óta tartó indiai uttól, káprázott már a szemem a sok benyomástól és az agyam úgy zsongott a túlzásfolt és túlfűtött városok hangulatától, a márványnak, drágaköveknek, gyöngyöknek, aranyak és ezüstnek tobzódó hőmpölygésétől, hogy menekülnöm kellett a mesék varázslatos földjéről. A rádzsa, akivel még itt Budapesten ismerkedtem meg, s akinek vendégszeretetét élveztem hetekig, komoran csóválta meg olajbarna fejét, amikor bejelentettem, hogy este utazom. De amikor látta megváltozhatatlan szándékomat, ő ajánlotta a „Harun al Rasidot”, hogy azzal utazzam el. És

amikor a nap leszállt az óriáshegyek fölött, búcsút intettem a földnek, amelyhez életem legszébb négy hetének emlékei kötődtek.

A levegő tele volt fűszeres illattal és a szalomból valami kábító törökkel kevert indiai zene áradt ki. A fehér szmokingos urak s a nagy toalettekbe öltözött hölgyek szinte ernyedten hallgatták a muzsikát és hosszú szalmaszálakon szűresölték a hűsítő italokat. Az éjszaka forró volt, szinte perzselő és az elhagyott indiai partokon sisseregő és szikrázó kék és vörös, sárga és fehér bengáliai fény kérdő- és felkiáltójelek izgáltak. Egyszerre mérhetetlen és elemzhetetlen vágy fogott el, hogy felmenjek a fedélzetre. Lent a tenger zenélt és zenét hintettek a hajóra s a vízre a fent mosolygó csillagok, úgyhogy ki kellett tárom két karomat a távoli part felé, a tenger felé, az ég felé s elragadtó sóhajtsá tört fel az ajkamon, először halkán, suttogón, aztán egyre erősebben, szinte kiáltva, zengve, énekelve, mint valami őszinte és végtelen szerelmi vallomás:

— Valóban olyan minden, mint az Ezerégy éjszaka meséiben.

Ebben a pillanatban kemény, száraz hang szólalt meg mellettem.

— Ön európai, ugy-e?

— Igen. — mondtam meglepetve.

— Gondoltam, — mosolygott az idegen,

akinek fejét tarka turbán takarta. Ránéztem, végigmértem hosszú, szikár alakját, aztán csak annyit mondtam:

— Bagdadi?

Az idegen meglepődött s különös mosollyal mondta:

— Igen. Nem tudtam, hogy ennyire járatos a mi keleti szokásainkban.

— Ó, már sok mindent tudok. — mosolyogtam én is. — Hetekig voltam egyik rádzsa barátom vendége Indiában s eléggé megismertem a mesés Keletet.

— Gondolja? — mosolygott az idegen.

— Gondolom — válaszoltam — s most, hogy elutazom, fáj itthagyni ezt a sok mesebeli szépséget.

— Az Ezerégyéjszaka meséit — mondta suttogva az idegen és hangja gúnyossá vált.

Elesen néztem a tarka turbános arcát. Aztán szárazon mondtam:

— Ön hallgatott. Ez keleten rendben van. De ön bagdadi s furcsa, hogy éppen ön beszél gúnyosan az Ezerégyéjszakáról!

Az idegen meghajolt, mélyen, szertartásosan, a kezét a homlokához emelte és kifogástalan szépségű gyűrűket láttam az ujjain. Most vettem észre, hogy bő, fekete burnusz van rajta, szokatlan öltözék a forró indiai éjszakában. Aztán egy nevet hallottam csak

A nemzeti parasztpárt erdélyi elégedetlenjei panasznak Vaida és Tilea ellen

Bucuresti. Saját tud. A manuista nemzeti-parasztpártiak kedden nyújtják át Mihalache-nak emlékiratukat. Az átnyújtó küldöttség tagjai: Pop Ghița, Moldovan Viktor, Dobrescu Aurél, Bănu Cornel, Pavel Pavel és Solomon Virgil.

Az emlékirat Vaida-Voievod egyik körlevelét kifordítja, amelyben a Maniu hívei elleni üldöző hadjáratot lát. A manuisták küldöttsége ezenkívül kéri Tilea-nak és közvetlen barátainak a pártból való kizárását, a volt miniszterelnökségi alminiszternek Sibíában (Nagyszebenben) tartott Maniu-ellenes beszéde miatt.

Maniu egyébként ma Bucurestibe érkezett és Mihalache-val való tanácskozásiától jelentős fordulatot várnak a párt életében.

Aláírták a kelet-kínai vasút eladásáról szóló szerződést

Egyel kevesbedett a Japán és Oroszország közötti háborús okok száma

Tokióból jelentik: A keletkínai vasút eladásáról szóló, 19 hónap óta szakadatlan tartó tanácskozások szerződés aláírásával végeztek. A vasutak eladási árának végösszegét 170 millió jenben állapították meg, amelynek egyharmadát készpénzben, kétharmadát áruban kapja meg Oroszország. A fizetésnek három éven belül kell megtörténnie. A szerződő felek a most következő hónapokban kereskedelmi megállapodást kötnek. Oroszország rizst, selymet és kisebb hajókat szállít. Az északmandzsuri vasút-vonalat összekötik az Assuri és szibériai vasúttal. Az orosz vasuti tisztviselők öt hónapon belül visszatérnek Oroszországba. A kártérítéseket és nyugdíjakat a szovjet fizeti.

A tulajdonképpeni főszerződést februárban kötik meg Tokióban s ugyanakkor Japán kifizeti a vételár felét.

Japán politikai körökben úgy hiszik, hogy ezt a megjegyzést nyomon követik majd a határkérdések megoldására és a határmenti erődtések fokozatos megszüntetésére irányuló tárgyalások.

Nagy tűz egy berlini bankár lakásában. Berlinből jelentik: Egyik bankár lakásán nagy tűz ütött ki. A lakásan álarcos bált rendeztek és a jelenlevőket lefényképezték. A fényképező a magneziumot a szalon függönyéhez túlságosan közel gyújtotta meg, a láng belékapott a függönybe. A vendégek közül tízen igen súlyos égési sebeket szenvedtek.

Állami kizárólagossági jog alá veszik a petróleum-árusítást

Egyéb kormányzati tervek a pénzügyi helyzet följavítására. A kávé és cukor is monopólium alá kerül?

Bucuresti. Saját tud. Tatarescu miniszterelnök vasárnapi tárgyuji beszédében utalt arra, hogy a pénzügyminiszter megtalálta a módját a pénzügyi helyzet följavításának. Az erre szolgáló műveletek többségük.

Egyrészt a múlt évi költségvetés nyomán felgyült kétmilliárdos hiányt kell elosztani. Erre a célra a petróleumárusítás állami monopóliummá tételével kapcsolatban a melléktermékeket 6—7 évre előre eladnák, ami a kincstárnak azonnal egymilliárdnyi bevételt hozna. Hasonló kisegítő eszköze van a pénzügyminiszternek a második egymilliárdra is.

Jövőre vonatkozólag a költségvetés mai 20 milliárd 400 millió összegének 18 és félmilliárdra való leszállítását viszik keresztül. Ez már egymilliárd 900 millió megtakarítást jelent. A bevételeket viszont biztosabbá teszik az új fogyasztási adók, amiből két és félmilliárdos bevételi többletet várnak. Ezt elsősorban hadseregére fordítják, s másodsorban a földművelés fejlesztésére.

Új bevételi forrásként a petróleumárusítás államosítását alkalmazzák. A mai magánáru-

sítók kapnak díj fejében árusítási engedélyt, s ebből az állam évi 600 millió bevételre számít.

Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délután négy órára tüzték ki az értekezletet Stavescu Victor pénzügyminiszter és a nagy petróleumtársaságok képviselői között, amely értekezlet célja a petróleumárusítás állami monopóliummá tételének megbeszélése volt. A petrolisták kérésére azonban elmaradt az értekezlet, mert pénteken nagy emlékirattal akarnak a pénzügyminiszter elé járulni.

Bármi legyen is azonban a petróleumtermelők álláspontja, a kormányának megmáshatatlanságának a petróleum-árusítás monopóliummá tétele s ezzel az egyedárusítások egészen új rendszere vezetődik be, amiről a miniszterelnök is említést tett tárgyuji beszédében s ami rendkívül foglalkoztatja a közgazdasági élet vezető tényezőit.

A pénzügyminisztérium komolyan tanulmányozza a cukor- és kávéárusítás monopóliumának a lehetőségét s a Dimineața szerint más új monopóliumok között e kettőnek a bevezetése biztosra vehető.

Lloyd George újból megjelent a politikai arénában.

Rövid idővel ezelőtt Lloyd George, a híres angol politikus visszavonult a politikától. Hétfőn születésnapján újból megjelent Anglia politikai színpadán és heves támadást intézett MacDonald ellen. Azt ígérte hallgatóinak, hogy „New Deal” programjával néhány hónap alatt megszünteti a gazdasági krízist és munkanélküliséget, — természetesen abban az esetben, aminek az elkövetkezésében nem kételkedik, — ha újra miniszterelnök lesz. Képünkön Lloyd George a bangori gyakorlóteremben tartja beszédét.

Között

Bucuresti pénzügyi vezető... (text continues in columns)

... (text continues in columns)

... (text continues in columns)

— Ibn ben Husszein.
— A híres arab filozófus? — lepődtem meg.
— Uram — bókolt az idegen, — ön, úgy látszik, igen tanulmányozta keletet.
— Igyekeztem — mosolyodtam el.
— Még sem eléggé — volt a váratlan válasz.
— Miért? — csodálkoztam én.
— Látja, az előbb sértődötten beszélt arról, hogy hallgatóztam. Pedig nem hallgatóztam, csak véletlenül meghallottam az ön elragadtató kiáltását az Ezeregyéjszakával kapcsolatban. És akkor elhatároztam, hogy megszólítom. Mi, filozófusok, még keleten is az abszolút igazságot keressük s nekem föl kell önt világotanom, hogy mindaz, amit önök európaiak az Ezeregyéjszakáról hisznek, bolondság, babona.
Csendesesen ingattam a fejemet és fölényes mosollyal mondtam:
— A fündérszép, mesemondó Seherezáde? Lehetetlenség.
Az arab bölcs valami lehetetlenül hosszú cigarettával kínált, aztán mellém könyökölt a földézet korlátjára.
— Hallgasson ide, uram! Most valami olyat mondok el önnek, amit még senki sem tud. Evtizedes kutatóaim eredménye az Ezeregyéjszaka meseinek a folytatása

— Az ezerkettedik éjszaka? — kiáltottam fel.
— Ahogy vesszük — mosolygott az idegen.
— Az ezerkettedik, vagy az örök éjszaka. Mert Seherezáde nem érte meg az ezerkettedik éjszakát s az örök éjszakába költözött.
— Seherezáde meghalt? — kiáltottam fel.
— Igen, — mondotta Ibn ben Husszein — Meggyilkolták. A szultán gyilkoltatta meg.
— De uram...
— Igen. Megbízható történelmi adatok alapján állítom ezt.
— De miért gyilkoltatta meg a szultán?
— Látja uram, ez bölcs kérdés volt. Ez az amit én sem tudok. Csak két sejtésem van. Az egyik...
— Az egyik? — néztem mohón és merőn az arab bölcs arcába.
Ibn ben Husszein szája körül valami kegyetlen, gúnyos vonás jelent meg, aztán élesen felkacagott.
— Az első feltevésem az, hogy a szultán azért gyilkoltatta meg Seherezádet mert az ezerkettedik éjszaka már nem tudott több mesét mondani. Elfogytak a mesék, kiégett. Gyakran mesézik ez nőkkel, uram...
— És a második? — kérdeztem és rekedt volt a hangom.

— A második feltevésem az, hogy a szultán azért gyilkoltatta meg Seherezádet, mert már unta a meséit. Ez meg gyakorta esik meg a férfiakkal, uram... Nos önnek, melyik feltevés tetszik?
Belenéztem Ibn ben Husszein vigyorgó arcába és szerettem volna ezt a kegyetlen és fölényes vigyorgást szétzúzni az öklömmel. Szó nélkül hagytam ott a korlátnál. Atmentem a hájós tulsó oldalára és félve néztem vissza az arab filozófusra. Ott állt a korláthoz dőlve, hosszú, szikár alakja még jobban megnyúlt s a fekete burnusz valami sátni szint kölcsönzött a különös embernek. Arra gondoltam, hogy az elmúlt pillanatokban az ördög egy keleti mezbe öltözött változatával társalogtam. Ez a meggyőződésem még erősebb lett akkor, amikor láttam felém villanni Ibn ben Husszein kegyetlen szeméit és hallottam, hogy gúnyosan, élesen és hidegen nevet fel a keleti ég csillagainak mesevilágába. Napokig emlékeztem a furcsa idegenre s mikor hazaértem, igyekeztem elfelejteni. De valahányszor kezembe kerülnek az Ezeregyéjszaka meséi, mindig megjelenik szemem előtt sátni vigyorgása és eszembe jut, hogy miért halt meg Seherezáde. És nem tudok feleletet adni. Miért is gyilkoltatta meg a szultán?
Azért-e, vagy ezért?

Tájékoztató a februári házbérnegyedre

A februári negyedre az oradeai (nagyvárad) Háztulajdonosok Szövetsége a következő tájékoztatót adta ki:

Bérleti ügyekben.

Sem a fizetendő bérek és mellékdíjak, sem pedig a kilakoltatási vagy albérleti kérdések tárgyában változások be nem állottak. Az albértheadáshoz a tulajdonos írásbeli beleegyezés szükséges. Változatlanok a víz- és csatornázási díjak, valamint a többi városi taxák is. A vízdíjakat Szövetségünk közbenjárása folytán a vízfizetés havi részletekben is elfogadják. A bérbeadatlantul maradt helyiségekről 8 nap alatt kell az illetékes üzem igazgatóságánál bejelentést tenni és ezt negyedévről negyedévre megismételni. Ugyancsak az igazgatósághoz kell beadni a magas taxakivetés elleni fellebbezéseket is. A bérleti szerződéseket azok megkötésétől számított 30 nap alatt illetékezés végett be kell mutatni. A Szövetség elnöksége által felülvizsgált bér szerződési blanketták titkári irodánkban (Avram Lancu-utca 13.) tagjaink rendelkezésére állanak.

Adó- és illetékügyekben.

A házat terhelő adók, pótdadók és bérkülönbözet adó a megállapított adóalap 19 és fél százalékát teszik ki. A globál adót az 1934. április 1-én meghirdetett módosító adótvény megszüntette és ehelyett a suprakvótát léptette életbe, amely minden egyes adózónak, minden egyes jövedelme után külön-külön a törvényben meghatározott progresszív adókulcs alapján írta elő. Húzezer leies adóalapig a suprakvóta ki nem róható. Különösen felhívjuk a társas házak tulajdonosainak figyelmét arra, hogy vizsgálják felül azt, hogy milyen alapon terheltek meg a társulajdonosokat suprakvótával. Ha a suprakvótát nem az egyes tulajdonosok által külön-külön élvezett jövedelmek után, hanem az egész ház adóalapja figyelembe tartásával írták elő, akkor azonnal kérjék a suprakvótának törvényes megszüntetését és a már eddig túlfizetett összegeknek folyó adókba beszámítását; mert a törvény rendelkezései szerint a társulajdonosok, sokkal alacsonyabb suprakvótával lesznek megterhelve, de, sőt azok a társulajdonosok, akiknek évi házádalapja a 20.000 leit el nem éri, a suprakvóta alól teljesen megszabadulnak.

Ujra felhívjuk a háztulajdonosok figyelmét, hogy a háztulajdonon kívüli egyéb jövedelmekre vonatkozólag a folyó évi január hó

A reformátusok estélye az árvák javára

Az oradeai (nagyvárad) Lorántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület — régi szokásához híven — ez évben is február 2-án rendezi nagy estélyét, melynek jövedelmét az örvendetesen fejlődő Árvaház támogatására fordítja. Az egyesület szeretettel várja az estélyre az árvák barátait.

Az estélyt nagyszerű műsor nyitja meg, melyet Verzárné Hevessy Mariska állított össze s 5 is rendezi.

Olyan ötletes s a maganemében páratlanul álló műsor lesz, amely külön látványosság-számba megy. A Blaha Lujza híres népdalai elevenednek meg a pódiumon nagyszerű előadás keretében.

Idegesítő film! Csak erős idegzetűeknek!

DOKTOR X.

A »Frankenstein« és »Bestia« óta ilyen nem volt!

Szerda, csütörtök
Capitol Filmszínház

Kávéházakban, vendéglőkben mindent kerje az „Erdélyi Lapok“-at.

végig adóvallomást kell beadni az illetékes kerületi kontrolorokhoz. Ugyancsak a hó végéig kell beadni az ingatlanait terhelő jelzálogos tartozások kamatterhei címén őket megillető adócsökkentés iránti kérvényeket is.

A múlt évben érvényre jutott gyakorlat alapján azonban azt ajánljuk, hogy kérvények beadása előtt alaposan vizsgálják meg a telekkönyvi adatokat és ha azt látják, hogy tartozásaik nem valóságos jelzálogi, hanem ahelyett folyószámlai tartozásokként vannak bekebelezve, akkor a házádóból leszállított csak akkor kérjenek, ha igazolni tudják, hogy a kölcsönt házbérelre, házbéltésre vagy radikális javításra használták fel. Ehelyett azonban ugyanezek után a kamatok után, valamint minden írásbeli kötelezvényen alapuló és be nem kebelezett tartozásaik után fizetett kamatok címén is kérhetik a suprakvóta adóalapjának a csökkentését, ha igazolni tudják tartozásaik fennállását, mennyiségét, a fizetett kamatok összegét és a tőkekamatadó lerovását. A kérvényhez az adminisztráció által kiállított azt a bizonyítványt is be kell csatolni, amely a kérvényező valamennyi jövedelmének a mennyiségét igazolja. Ha valamely háztulajdonos illetékes bérleti szerződésekkel igazolhatja, hogy bérjövödelmei az ingatlanok megállapított bérértékével szemben legalább 25 százalékkal csökkentek, ezen az alapon a ház adóalapjának, valamint egyben a víz- és csatornázási díjának leszállítását is kérheti. Ha az adózó adótartozását az esedékességi negyedév végéig ki nem egyenlíti, úgy negyedévenként 2 százalékkal, összesen tehát 6 százalékkal lesz megterhelve. Vízont ha negyedévi adóját a negyedév első 45 napja alatt fizeti ki, 5 százalékos adómérséklésben részesül. Az adóvégrehajtási eljárásban felmerült sérelmek ellen a sérelmet szenvedő adós 15 nap alatt más harmadik személyek a kifüzdött árverési határnapot egy nappal megelőzőleg is kontesztációt adhatnak be.

Konverziós ügyekben.

Felhívjuk azoknak a tulajdonosoknak figyelmét, akik konverzió alá eső tartozásaikat 2 év alatt és illetve 5 év alatt kívánták kifizetni, hogy az általuk már eddig fizetett részleteket 1935. április 7-éig a törvényben előírt éves fizetési részletekre kiegyenlítsék. A fizetés alkalmával kérjenek hitelezőiktől nyugtát és kérjék a törlesztett összegek az eredeti váltóra felfegyverzését. A Háztulajdonosok Szövetségének az elnöksége.

Leánybucsu az Ágnes leánykörben. A Római Katolikus Növédő Egyesület vasárnap délután a Margit leánykörben lélekemelően szép ünnepséget tartott. A leánykör tagjai bucsuztak el egyik kedves társuktól Blaskó Erzsébetől, aki férjhez ment. Megható volt a bucsu. Könyvek között váltak meg társuktól, aki hét éven át volt lelkes tagja a leánykörnek. A növédő elnöksége a menyasszonynak szép nászajándékot adott, amit Blaskó Erzsébet olyan szívósfakadó örömmel fogadott, hogy a növédő hölgyeit is meghatotta.

A katolikus tanítók műsoros estélye. A minden oldalról megnyilvánuló érdeklődésre az oradeai (nagyvárad) lat. szert. egyházmegye tanítótestületének vezetősége készséggel hozza kedves közönségének szíves tudomására, hogy segélyalapja javára farsangzáró zártkörű műsoros estélyt ez évben is megtartja március 3-án, vasárnap este.

Postásbál. Az oradeai kerülethez tartozó posta és távirta altsztek segélyező egyesülete folyó hó 23-án este tartja meg évenként rendezendő nagyszerű bált a Katolikus Kör összes helyiségeiben. Szeretettel elvárják a nagyérdemű közönség szíves pártfogását a naponként örömmel várt postások.

Tornaünnepély és tornaszál a Központi Katolikus Legényegyletben. A Központi Kolping Sportegylet tornaszaksztálya január hó 24-én, az egyesülési ünnepen, délután 5 órai kezdettel nagyszabású tornaünnepélyt és tornaszált rendez a Legényegylet nagytermében, melynek műsora a következő: 1. Felvonulás. 2. Üdvözlés. 3. Műszabadvakorlatok 4. Gyűrű. 5. Lányvakorlatok. 6. Korlát. 7. Nyújtógyakorlatok. 8. Gulák. Beléptidő 12 lej.

* Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyének-nél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz a bélmozgást csakhamar megélelenti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.

Halálozás. Bokor Mária életének 63. évében elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor volt az olasz temető Hevesi-kápolnájából. (Kegyelet).

Báss Antal kőművesiparos 50 éves korában elhunyt. Temetése csütörtök délután 3 órakor lesz a Rulikovszky-temető kápolnájából. (Kegyelet).

Kiss Lajos 70 éves háztulajdonos meghalt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Rulikovszky-temetőben levő Steinberger kápolnából. (Veiszlovits).

Kutassy Sándor magánzó 77 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz az Össi-temető ravatalozójából. (Veiszlovits).

APOLLO-MOZGÓ

Szerda, csütörtök

Mindég lesznek bohémek

Igen érdekes francia vígjáték.

Főszerepben: Charles Farrell.

Budapesttel egyidőben.

Ermelléki hírek. Sácueni (Székelyhid). Saját tud. A napokban Sácuenin (Székelyhidon) elhunyt Horváth Miklós nyug. járásbíró nagy részvét mellett temették el. Hasonnevi ügyvéd fia, az oradeai (nagyvárad) jogászvilág fiatal, szimpatikus tagja atyját avásolja az elhunytban. — Zobel Hermann rőfős és rövidárukereskedő üzletébe átkulcsal behatoltak s mintegy 12.000 lei értékű árut elvittek. A betörést egy zsidó péksegéd követte el, aki a lopott árukat Sigheten (Máramaroszigeten) eladta s a pénzzel Csehlovákia szökött. A károsult kereskedő nem tett feljelentést. Az üzlet betörés ellen nem volt biztosítva. — Dr. Stettner János volt királyi közjegyző, állásába való visszahelyezési ügye már régebbi idő óta a bucaresti Semmitőszék előtt van. A kiváló és köztiszteletben álló közjegyző addig is a gróf Stubenberg-uradalom számtartói hivatalában nyert alkalmazást. — Az utóbbi napokban történt nagy hősesek és hőfűvészek miatt az ermelléki országotak egyes részein a közlekedés teljesen megakadt. Egyes falvak valóságos hóhegyek miatt teljesen el vannak szigetelve egymástól.

NAPTAR

Jan. 23	este 10 ó.	Jelmezes Tarka-est az N. S. E. Otthonban.
Jan. 24	délután 5 órakor	A Központi Kolping Sportegylet tornaünnepélye és tornaszálja a Katolikus Legényegylet nagytermében.
Jan. 26		Postások bálja a Katolikus Körben.
Jan. 27	este 9 ó.	A Katolikus Kör műsoros tancestélye.
	d. u. 6 ó.	A Gutenberg Dalkör, Erkel Zenekör és Sztray Enckkar nóta-délutánja a református leánygimnáziumban.
Jan. 27	d. u. 4 ó.	A Szent Katalin-telep ifjuságának műsoros délutánja a Nográd-utcai Szent Vince-intézetben.
Febr. 2	este 9 ó.	A Lorántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület műsoros estélye a Katolikus Körben.
Febr. 17	este	A nyugdíjas színeszek farsangi műsoros estélye a Katolikus Körben.
Március 3	este 9 ó.	Katolikus tanítók bálja a Katolikus Körben.

A „TIGRIS”

(Jean Martet, Clemenceau magántitkára, két előbbi könyve, a „Le Silence de M. Clemenceau” és „M. Clemenceau peint par lui-même” után a „Le Tigre” című könyvében az akkor immár nyolcvannyevesztendős Clemenceauval folytatott beszélgetéseit írja le. Éles fotografiáját adja ez a könyv Clemenceau, az anyiak által csodált, de még inkább gyűlölt és rettegett „Tigris”. Nemetszág engesztelhetetlen ellensége, a versaillesi békeszerződés tulajdonképpeni alkotója sajátos egyéniségének, éles elméjének, sziporkázó szellemének. Ezekből a beszélgetésekből ragadunk ki alább néhány részletet, amelyeket most, alig egy héttel a saarvidéki népszavazás után, amikor a világ valamennyi némete oly csodálatraméltó példáját mutatta a lángoló hazaszeretetnek — különösen érdekesnek és időszerűnek tartunk. Hiszen Clemenceau volt az, aki a világháború befejezése után „német uralom alatt sínylő” 150 ezer francia” meséjével rá akarta bírni Wilson és Lloyd Georgeot, hogy a Saarvidéket végleg Franciaországnak ítéljék. S ha ezt nem is sikerült elérnie, létrejött az a kompromisszumos megoldás, amely a Saart 15 évi népszövetségi kormányzás alá rendelte s a francia befolyásnak teljes érvényesülést biztosított ezen a területen).

House ezredes

1928. október.

Clemenceau: Nos, sikere volt a „Marion”-jának?

En: Köszönöm, elég jól megy.

Clemenceau: Hogyan jutott eszébe, hogy azt megírja?

En: Hivatalnok vagyok. Ki akartam törni egyszer a mindennapi élet keretei közül.

Clemenceau: Miért vette be azt a levélkésési jelenetet?

En: Minden mellékgondolat nélkül tettem.

Clemenceau: Mindig ezt mondják.

En: Egyesek a befejezés miatt szidnak.

Clemenceau: Hagyja, hadd szidják. Hagyja mindig, hogy szidják... Mesélje el nekem, miről beszélnek?

En: Az ön barátja, House ezredes, kiadta „Memoir”-jainak folytatását.

Clemenceau: Olvasta?

En: Az újságok foglalkoznak vele. Önről nagyon szeretném tudni nyilatkozni House.

Clemenceau: Ez az ember azok közé tartozik, akik mindig előtérbe szeretnének jutni. Ehhez azonban csak szerencsét kívánhatunk neki. Ő volt egyébként az ablak, amelyen keresztül a világháború Wilsonba behatolt.

En: Beszél House azokról a nehézségekről, amelyek Önnek a Saar-vidék miatt voltak...

Clemenceau: Igen, ez elvesztett fáradozás volt. Elgondolni, hogyan alakul ma a Saar-kérdés!... Magyarozza meg nekem, hogyan lehetséges az, hogy még mindig nem adták fel a Saar-vidéket? Oh, Martet! Egymillió ötszáz ezer halott!

En: Ön röviddel ezelőtt Drouantnál angol és amerikai újságírókkal ebédelt, nemde?...

Clemenceau: Ugy van. Meséltek nekem egyet-mást.

En: Ön semmit sem mondott nekik?

Clemenceau: De igen: „Jónapot” mondtam nekik. Ez az egyetlen, amit ma emberi fül elviselhet. Egyébként rendes emberek. Kedves mosolyuk van.

— Van nekünk egy emberünk, akit Pain-

levének hívnak, s aki hadügyminiszter. Bizonyos idő előtt eszébe jutott, hogy van egy francia hadsereg, s a kamarában a költségvetésnek felemelését kérte. Nem tudom, megnyit akart. A pénzügyi bizottság erre törölt százmilliót. Most azt fogja Ön kérdezni: „Miféle bizottság az?” Megnevezhetem önnek a

Franciaország és Németország

Beteg voltam. Írtam Clemenceaunak, s a következő választ kaptam:

Párizs, 1929. január 22.

Kedves barátom,

Köszönöm értesítését. Örülök, hogy náthája már elmúlt. Hasonló hirrel szolgálhatok, mert magam is beteg voltam. Kellemetlen hörögés kínoz még, amin ma este köpülőzéssel akarok segíteni. Jöjjön, ha teheti. Ha nem is csodálgunk, de legalább életjelt adunk magunkról. Tehát várom.

G. Clemenceau-ja.

Clemenceau: Itt van tehát! Mit csinált egész idő alatt?

En: Beteg voltam.

Clemenceau: És azontúl?

En: Azt az időt, amit az ágyban kellett töltenem, arra használtam fel, hogy tovább írtam könyvemet.

Clemenceau: Ez hol játszódik? A Saharában?

En: Nem. A Sahara Pierre Benoîtnek van fenntartva. Az én könyvem mindig ott fenn. Északon játszódik...

Clemenceau: Melvik Északon?

En: Egy meghatározatlan Északon...

Clemenceau: Mikor fog végre olyan dolgokról írni, amelyeket ismer?

En: Azt hiszi Ön, hogy Sophoklesnek közvetlen tapasztalatokat kellett szereznie, hogy az Ódinust megírhasssa? Hogy érzi magát?

Clemenceau: Rosszul. En is dolgozom... firkálgatok... és minél többet írok, annál inkább érzem, hogy még fontos irnivalóim vannak... és mennél jobban érzem ezt, annál rosszabbul megy...

En: Szeretnék egy kérdést feltenni Önnek.

Clemenceau: Megijeszt! Nos, halljuk!

En: Itt van egy ország, Franciaországnak hívják és egy másik: Németország a neve. Azt szeretném kérdezni, hogy az Ön véleménye szerint mi lesz ezzel a két országgal? Azt hiszi Ön, hogy az egyik elnyeli a másikat, vagy végül is létrejön a két ország között egy olyan viszony, amit békeállapotnak lehet nevezni?

Clemenceau: Igen, igen, ez egy kérdés... Fontos kérdés... Ezt a kérdést hatvan éven át mindig felvettem magam előtt, s nem telik el nap, míg Isten éltel, hogy újra és újra föl ne vessem. Sok veszély fenyegeti Franciaországot: veszély belülről és veszély kívülről. Franciaországot veszélyeztetik a Briand, Malvy és Leon Blum-féle emberek; mindezek az emberek befészkeltek ide magukat, mint a patkányok a gerendázat közé. Franciaországot fenyegeti Anglia és Amerika... fenyegeti minden, mint minden éltől... Itt azonban mindenütt vannak megegyezési lehetőségek... a német veszély ellenben valami egészen más...

— 1870 előtt egyáltalában nem gondoltam a poroszokra. A szabadságért és demokráciáért harcoltam... Aztán jött a háború, s Ön tudja, hogyan végződött. A poroszok követelték Elzászt és Lotharingiát. Amikor Bordeauxban közölték velünk: „Csak ezzel a feltétellel halandó Poroszország a békét biztosítani... Elfogadják?” Azt feleltem: „Nem”.

— A békét ezen az alapon mégis aláírtuk és a poroszok elvették Metzét és Strassburgot. Azt mondták magukban: „Ezt az ügyet elintéztük”. Látja, a népek és a dolgok törvénye megengedte Poroszországnak, hogy minket megalázzanak, velünk az eltörött fazekat megfizetessék, s garanciákat szerezzenek maguknak a jövőre nézve. Azt azonban nem engedte meg nekik, hogy Franciaországot megrabolják, hogy városokat és tartományokat szakszának el tölje. Mert Franciaországnak már meg volt a maga erőssége, a maga lelke: határait megerősítette. A németek nem tudták igazában, mit jelent a haza: ők nem látták a hazát úgy, mint mi. Ők úgy képzelik, hogy egy határ nem egyéb, mint határkő és határcölöp, amit ki lehet ásni és száz kilométerrel odébb ismét bevinni.

bizottság elnökét. Malvynak hívják. 1916-ban és 17-ben azért kellett panaszt emelnem, mert őt belügyminiszterre nevezték ki. S most intézményeink játéka főhadügyminiszternek tette meg őt. Ő írta elő Painlevének: „Eddig és ne tovább”. A kamara ezt jónak és szépnek találta; az ország? — az ördög törődik azzal. Hogyan mondhattam volna hát az amerikaiaknak: „Őnök elfelejtik, hogy háború is volt”.

— Olvassa Polibiyust, kedves barátom. Az nem vigasztal meg, de sok mindent megmagyaráz.

— Negyven évig tartott ez a béke, s ez idő alatt a németek eléggé nyíltan kifejezésre jutottak sajnálkozásukat, hogy 70-ben nem morzsoltak szét bennünket. Mi ezalatt a negyven év alatt éjjel, nappal riadókészültségben voltunk; huszszor kellett kérdeznünk magunktól: „Holnap kezdődik?” Abból az alaptételből kiindulva, hogy csak a fejünket kell a párnába dugni, ha békét akarunk, hosszú időn át semmibe sem vettük nálunk a német veszélyt. Akkor kezdtek először gyanakodni. — a közvéleményről és a parlamentről beszéltek, — amikor a német fegyverkezés az ismert mértéket öltötte. De a jó lelkek, mint d'Estournelles de Constant, azt magyarázták: „Nincs ok a félelemre! A német szociálisták sohasem fognak harcbanenni!” Nagy erőfeszítésekbe került megértetni velük, hogy ez másként is lehet... Aztán jött 1914. A bosok Belgiumra rohtottak, s négy éven át, mint banditák, háborúztak. Polgárokat és asszonyokat öltek meg, hurcoltak el, helyiségeket égették pernyévé, stb. stb.

— Vereséget szenvedtek. Szerződést írtunk velük alá. Megtették, s nyomban arra gondoltak, hogyan lehetne vállalt kötelezettségeket megszegni. Mi maradt meg abból tíz évvel a szerződés aláírása után? Sireseman úgy beszél, mint egy parancsoló úr. Őn azt fogja most ellenvetni, hogy a bosok, akik olyan emberekkel, mint Briand, Millerand, Poincaré és Herriot találták szembe magukat, nem találhatták nagyon nehéznek feladatukat... Természetesen, a bosok, akik régi kötelezettségeiknek sem tettek eleget, 1929-ben is folytatni fogják a nemfizetést. Ismét elkezdik az ágyuk, repülőgépek és gázak gyártását, s hadseregük újjászervezését. S még be akarják nekünk beszélni, hogy ez ellen nem lehet tenni, s hogy még a látszata is annak, hogy erről a készüldésről tudomást veszünk, a világbékét veszélyeztetné. Franciaország ismét felvette kedvenc helyzetét: fejét a párnába dugja.

— Martet, szerethetjük mi a németeket? Szerethetünk mi olyan embereket, akik minket szét akarnak morzsolni, akik minket megkínóztak és meggyötörttek, s városaink nyugalmát megzavarták? Nagyon sok vér folyt. Húsz... negyven év alatt... talán... ha majd elkezdik elfelejteni...

— Kívánatos-e, hogy legalább jó viszonyban, jó szomszédságban éljünk velük? Igen, természetesen. Minden inkább, mint háború. Minden? Sok... — Csak az a kérdés, hogyan alakulnak a dolgok. Németország kötelessége vállalt, ezeket be kell tartania. Le kell szerelnie. Németország ezt a háborút elvesztette a költségeket meg kell fizetnie. Csak ezekkel a feltételekkel állhat újra talpra a világ.

— Errebet nem kívánok Németországtól. Azok között, akik a békeszerződést aláírták, talán én voltam az egyetlen, aki Németország jogát az élethez és fejlődéshez a legkomolyabban elismertem. Nem azért, mintha Németország élete és fejlődése más országok élete és fejlődése érdekében szükséges lenne, hanem azért, mert azt a világ jogainak és törvényeinek megfelelően találtam. Németországnak megvan a maga hivatása a földön... Gyűlölhetem Németországot, de nem kívánhatom elűnését a föld színéről — ha csak élni hagy bennünket.

En: És azt hiszi Ön, hogy ezt elvárhatjuk Németországtól?

Clemenceau: Nem. Ezt nem hiszem.

FIATAL ANYAK RÉSZÉRE

FONTOS ÉS TANULSÁGOS
KÖNYVUJDONSÁG!

A fiatal anya

Orvosi tanács fiatal asszonyoknak.

Írta: dr FÜLDES LAJOS főorvos.

Nekülözhetetlen tanácsok minden fiatal anya számára. A tartalmából: Az anyáról — Általános ismeretek — Tudnivalók a terhesség körül — Belső vizsgálat — Szülésznők — A szülés — Tudnivalók a szülés utáni életben — A gyermekágy — A méhen kívüli terhességről — A magtalanság — Az újszülött és a csecsemő — A szoptatás — A tej minősége — Mennyit szabad szoptatni? A heti súlygyarapodás — Az anya tejbőségének fokozása, stb., stb., stb.

Ára 78 lei és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

A ma legidősebb könyve

Varga László S. J.

Uj társadalmi rend felé

Ára 25 lei és portó

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályaiban

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés felügyelői helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postaiakárékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyos István
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
Csak a válaszdíjmentes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint a hideg gyengülése, élénk szél és kisebb havazás várható. Budapesten kedden délelőtt a hőmérséklet -6° volt.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 15.11 fél, Newyork 309 háromnegyed, Brüsszel 72.17 fél, Milánó 26.39, Madrid 42.22 fél, Amsterdám 208.67 fél, Berlin 123.90, Bécs 73.33 — schilling 57.35, Prága 12.91 fél, Varsó 58.35, Belgrád 702, Bucaresti 305.

Mai közúti és piaci árak. Timisoara (Temesvár). Búza 440-460, zab 280, korpá 260, tengeri 220, liszt (30-70-es) zsákkal 650, lucernamag 46, heremag 39-40, napraforgómag 300, muhar-mag 400 lei.

Az oradeai (nagyvárad) Mezőgazdasági Kamara mai hivatalos árai: Búza 450, rozs 330, árpa 300, zab 290, tengeri 280, széna 100-120, lucerna (takarmány) 160-170, szalma 60-70, bab 300, lóheremag 35, lucernamag 38-38 lei. A kövérser-tés (élesúly kg.) 21 lei.

Magyar nyelven is közvetít a trieszti olasz rádió. A trieszti olasz rádió hétfőn este magyar nyelven közvetít híreket, s egyben bejelentette, hogy ezután mindennap, 7 óra 30 perckor megismétli ezeket a magyar nyelvű adásokat, amikor is a legfrissebb olasz közéleti, művészeti és társadalmi eseményekről fog beszámolni.

A magyar színtársulat nem kapott kedvezményt Oradeán. A cluj-i (kolozsvári) magyar színtársulatnak hetven le nem jártzott napja van Oradeán (Nagyváradon) s már esedékes az ideutazása. Parlagi Lajos igazgató most beadványban kérte a várost, hogy fűtést és villanykedvezményt adjon, mert február elején jönne a társulattal, továbbá, hogy a román színház részére elvett szombati és vasárnapi előadásokat adják vissza. A fűtésre és világításra vonatkozó kérést elutasították azzal, hogy azokról a szerződés megkötésekor lemondott. A szombati és vasárnapi előadásokat engedélyezték, tekintve, hogy a román színtársulat nem szokott játszani, csak névlegesen van meg. Most a város közönsége reméli, hogy a Parlagi társulata február elején megkezdje előadásait.

Influenza miatt bezárták a bucaresti középiskolákat. Bucaresti. Saját tud. A bucaresti középiskolák értesítették a közoktatásiügyi minisztert, hogy a növendékek között nagy influenza járvány lépett fel. A Gheorghe Lazar liceumban 140, a Mihai Viteazul liceumban 142, a Mihály nagyvajda liceumban 60, a Szent Sava kollégiumban 200 megbetegedés történt. A miniszter e jelentésekre elrendelte a középiskolák bezárását, egészen január 23-ig. Az elemi iskolák egyelőre nyitva maradnak.

Halálos arculütés. Cluj (Kolozsvár). Saját tud. Az elmúlt év nyarán tragikus pofozkodás történt a Széchenyi-téren. Ötvös Sándor gazdálkodó itas állapotban, egy nézeteltéréshől kifolyólag verekedésbe kezdett Csap József 50 éves gazdálkodóval. A verekedés folyamán pofonította Csapot aki rögtön rosszullett, elvesztette az eszméletét és még mielőtt orvosi segítség érkezett volna, kiszenvedett. A verekedés abban az időben nagy felhajtást keltett és megosztották a vélemények afelől, hogy a pofon vagy valami szervi baj okozta a gazdálkodó hirtelen halálát. Az orvosi vizsgálatok igazolták Ötvös bűnösségét, akit aztán ma vont felelősségre a halálos pofon miatt a törvényszék. A tárgyalás folyamán először Ötvöst hallgatták ki. A vádlott vallomásaiban elmondotta, hogy ittas állapotban volt és nem tudta, mit cselekszik. Ezzel szemben a kihallgatott tanúk a bűnösségét igazolták és bebizonyították, hogy a pofon, amelyet a nagyerejű Ötvös Csapnak adott feltétlenül halálos volt és agyvérzést idézett elő, amely aztán hamarosan végzett a gazdálkodóval. Ennek alapján a törvényszék bűnösnek találta Ötvös Sándort és haláltokozó sulyos testisértés címén hathónapi fegyházra ítélte. A vádlott fellebbezett.

Meghalt Straubert Benedek minorita atya. Arad. Saját tud. Sulyos Gyász érte az aradi minorita rendházat: Straubert Benedek minoritarendi áldozópap, aradi segédlelkész 53 éves korában, hosszú betegség után, január 20-án éjjel 1 órakor elhunyt. Straubert Aradon született 1882 augusztus 2-án, 1905-ben lépett a minorita rendbe és 1908 július 6-án szentelték áldozópappá. Szegeden, Lugojon, Kézdivásárhelyen szolgált, legutóbb pedig Aradon volt segédlelkész. Hat évvel ezelőtt szélhűdés érte s azóta állandóan betegeskedett. Az ősz elején másodszer is szél érte s többé nem tudott lábraállni. Holttestét vasárnap a templomban felvatalozták s a város közönsége egész nap zarándokolt a koporsóhoz egy utolsó Isten-hozzárdá. Temetése, a lelkiudvéért tartott rekviem után hétfőn délelőtt 10 órakor folyt le nagy részvét mellett. A temetésre kivonult a katolikus gimnázium, a zárda és a katolikus társadalom minden számottevő tagja. Az aradi minorita rendház külön gyászjelentést adott ki.

A milliós főnyeremény nyertese panasolja, hogy ötkilót fogyott a pénzkérők zaklatásai miatt. Oradeán (Nagyváradon) a Dacia bank és menetjegyiroda kedden délelőtt fizette ki az egymilliós nyereményt Mózes és Károlynak, a Schenker-cég tisztviselőjének, aki öt év előtt Oradeáról Szatmárra költözött. A levonások után az egymillióból 900 ezer leit fizettek ki Mózesnek, aki elmondotta, hogy eddig negyedsorsjeggyel játszott s most vett először egész sorsjegyet. Panaszoja, hogy amióta közhírré ment, hogy megnyerte az osztálysorsjáték milliós nyereményét, nincs nyugalom, megrohannak ismerősei, idegenek a legfondorlatosabb módon akarnak pénzt kérni tőle. Felkereste a vizsnci zsidó rabbi is, hogy adjon a hitközségnek, jótékony egyesületnek, emberek különböző üzleti trükkökkel. Már fél hazamenni. Öt kilót fogyott, annyit zaklatják. De csak a várdi református egyháznak adok halálból. Veszek egy házat, ott élek feleségemmel s fiammal és dolgozom tovább a cégnél becsületesen.

A kommunista diákok miatt bezárták a belgrádi egyetemet. Belgrádból jelentik: Az itteni egyetemet a kommunista diákok zavargásai miatt bezárták. Hír szerint a kormány a boszniai Visegradban gyűjtőtáborot rendeztet be a kommunista diákok számára.

Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel trükkökkel egy pohár termézetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbelesatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

Megengedték a gheleintai (gelencei) katolikus elemi iskola megnyitását, de a pecsétet még most sem veszi le az előjáróság. Tg.-Săcuesc (Kézdivásárhely). Saját tud. A gheleintai (gelencei) római katolikus elemi iskola körül viharzó események közismertek az olvasóközönség előtt s az őszel arról is beszámoltunk, hogy dr. Gyárfás Elemér intervenciójára az illetékes minisztériumban is engedélyezték az iskola újbóli megnyitását. A megyei tanügyi revizoratus azonban egyre késelt ezt az engedélyt hivatalosan is közölni az érdekeltekkel, s csak most, január 17-én küldött átiratot 141-935. számmal, melyben tudatják, hogy a miniszter 1934. 1328. sz. rendelete alapján az iskola nyilvánossági jog nélkül megnyitható. A megnyitással azonban még így is baj van, mert a községi előjáróság mindaddig, amíg Clujról rendeletet nem kap, nem hajlandó eltávolítani az ajtóról a pecsétet.

A világhírű CHARLES BAUDOIN egyetemi tanár könyvének magyar kiadása.

MOST JELENT MEG!

Az önfegyelmzés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utbaigazításokkal segítségével sietünk ezen könyv útján az olvasónak. Minden művelt ember, aki pontos felvilágosítást akar kapni az emberi lélek titkairól, eddig ugyszólván teljesen ismeretlen erőiről — olvassa el ezen, eddig már több világhírű nyelven megjelent művet. Coue Emil, a világhírű pszichológus mellett prof. Baudouin, a lelkiigógymódozókkal foglalkozó orvosok legkiválóbb képviselője.

Ára 90 lei és portó.

Kapható kiadóhivatalunkban.

Feljegyzések

Erdély fővárosának mérnöki hivatala ki-mutatást tett közé a házakról, melyek 1931. év folyamán épültek. Az adatokból az Új Kelet érdekes statisztikát állított össze, melynek tanulmányai tülemelkednek egyetlen város érdeklődésén.

„A gazdasági szempont mellett — mondja a közlemény — rendkívül érdekes tanulságokat mutat ez a táblázat, melyből kiderül, hogy a 352 új ház hogyan oszlik meg a város nemzetiségei között. Eszerint az összegezett számból

románok építettek	145
magyarok építettek	132
zsidók építettek	59
egyéb nemzetiségűek	16 házat.

Arányszámok szerint a románok építettek a házak 41.2, a magyarok 34.6, a zsidók 16.7, egyéb nemzetiségek 7.5 százalékát.

Ha ezt a házópitó statisztikát összehasonlítjuk Erdély fővárosának nemzetiségi arányszámaival, kiderül, hogy a magyarság építkezése mélyen alatta marad nemzetiségi arányszámának, míg a többi nemzetiségek, különösen a románság, azt erősen meghaladják.

E számok pedig még nem is mutatják a hű képet. Míg a magyar építkezések túlnyomóan nagy részben külvarosi nyomorult vityilók, addig a többiek között szépszámban szerepelnek díszes villák s jövedelmező bérházak is.

Ha egyszer igazán tudatára jutunk annak, hogy Erdélyben mi vagyunk a szegénység s minden egyéb csak látszat és csillogó külsőség, sokkal könnyebb lenne azon a gazdasági és politikai uton haladni, mely a szociális igazságtévesen keresztül népünk boldogulása felé vezet. (Skin).

Nem engedélyezték Kosztolányi fellépését a színházban. Cluj (Kolozsvár). Saját tud. Kedden este hirdette a Magyar Színház a Rómeó és Julia új fordításban való előadását s a terv szerint, a fordító, Kosztolányi Dezső személyesen tartott volna bevezető előadást, azonban Bucarestben nem engedték meg Kosztolányi fellépését. A színház igazgatósága telefonon értesítette erről Kosztolányi Dezsőt, aki ilyenformán nem fog részt venni a Rómeó és Julia előadásán.

Teljesen szünetel a forgalom két vasútvonalon. Bucarestből jelentik: A CFR jelenti, hogy a Sanandrei—Ieriam és Orsova kikötő, valamint az Eforia—Techirghiol vasútvonalakon a forgalom teljesen szünetel. Itt a hó kétméter magasságra emelkedett.

Szaharincsempészet Baia-Mare (Nagybányán). Saját tud. A rendőrség bizalmas értesítést szerzett, hogy Veinstak Lajos nyomdász rendszeresen foglalkozik szaharincsempészséssel. A rendőrség házkutatást tartott Veinstaknál s nagymennyiségű szaharint foglaltak le.

Három nagy bányaszerencsétlenség a világ három táján. Sulyos, sorozatos bányaszerencsétlenségek voltak a világ különböző pontjain.

Jugoszláviában a Zalecsák bányában robbanás következtében beomlott egy tárna, s több bányászttal maga alá temetett. Tizenegy bányász életét veszítette, hétnek az állapota reménytelen. — **Lengyelországban** a Kattovitz közelében levő Oheim bányában 40 méteres szakaszon beomlott egy tárna s hét bányászttal eltemetett. Három munkást sulyos sebesülten, egyet holtan húztak ki a romok alól. Három még eltemetve fekszik. Valószínű, hogy azóta már ezek is életüket veszítették. — **Amerikai Patsville** mellett, a Gilberston szénbányában robbanás történt. Nyolc bányász meghalt, ötven munkás sulyos füstmérgezést szenvedett. Ezek közül többen az állapota életveszélyes. A robbanás harminc bányász elől elzárta a menekülési utját. Ezek közül még egyet sem sikerült megmenteni. A robbanás pillanatában kettőszáz munkás volt a tárnában.

Két postás altiszt az elmeigógyintézetbe került, mielőtt fegyelmi elé állhatott volna. Cluj (Kolozsvár). Saját tud. A postaigazgatóság rendelte értelmében, kedden reggel 8 órakor a cluj-i (kolozsvári) postaigazgatóság épületében kellett volna összeülnie annak a fegyelmi bizottságnak, amely a nyelvviszsgán elbukott magyar tisztviselők sorsa fölött dönt. A fegyelmi bizottság elnöke dr. Augustin Andrei törvényszéki főbíró, ügyész Bogdan postafőnök, titkár Cimponeanu főtisztviselő. Arra való tekintettel, hogy dr. Andreinek tárgyalása volt a törvényszéken, a reggel 8 órára kitűzött ülést, délután két órára kellett halasztani. Először 15 altisztre került volna a sor, akik meg is jelentek. Rigó Árpád levélkézbesítő és Kulcsár Ferenc telefontszelő kivételével, akiknek idegzetét a nyelvviszsgákkal járó izzalmak teljesen felőrölték és jelenleg az elmeigógyintézet ideggyógyászati osztályán kezelik őket.

Szabadon

választhat az alant felsorolt könyvek között, ha az előfizetési díját egy félévre, 1935 január 25-ig rendezl. Azonkívül résztvesz lapunk más helyén közölt sorsoláson is.

Szinyei József: A magyar nyelv
Weis István: A magyar falu
Genthon István: Budapest multja s művészete
Lukács Károly: A Balaton
Fitz József: A könyv története
Babits Mihály: Dante
Schenk Jakab: A madarak
Steiner Lajos: Az időjárás
Mosonyi János: Idegrendszerünk
Burger Károly: Az egészséges nő
Szöllőssy Lajos: A taplalkozás
Sik Sándor: A cserkészlet.
Nyirő Gyula dr: Psychoanalysis
Nagy József: A filozófia nagy rendszerei
Zimmermann Ágoston: Fejlődéstan.
Bartucz Lajos: Milyen fedezte fel az ember önmagát
Lassovszky: Világrendszerek
Mihelics Vid: Keresztényszocializmus
Szabó Vendel: Katolicizmus
Balanyi György: Szerzetesrendek
Szabó Vendel: A papaság.
Luttor Ferenc: Roma. (A város a történelem tükrében)
Glatz Károly: Velence multja és művészete.
Harasztó Emil: A zenei formák története
Czettler Jenő: Agrárpolitika
Ihrig Károly: Szövetkezetek
Judik József: A pénz
Vermon Duckworth Barker: Az angol civilizáció
Szerb Antal: Az angol irodalom kis tükré
Lassovszky Béla: A német irodalom kis tükré
Várady Imre: Az olasz irodalom kis tükré
Török Pál: A francia forradalom története
Bartók Emma: A középkor
Kmoskó Mihály: Az iszlám
Kállay Miklós: A legújabb líra a világ-irodalomban
Knieza István: A szlávok

...és a legújabb feltalálásoknak előzetes tét, úgy közölje velünk a kiválasztott könyv címét, és a könyv címének megjelölésével expedíáljuk az ingyen könyvet.

Halálos tiltott műtétért letartóztat tak egy falusi szülésznőt. Mercurea-Ciuc (Csikszereda). Saját tud. Özv. Miklós Jánosné ciucani (csikesekefalvi) szülésznő tiltott műtétet hajtott végre *Fehér* Anna odaváló asszonyon. Az asszony a műtét következtében borzalmas kínok között kiszenvedett. A csendőrség a szülésznőt letartóztatta és az ügyészségnek adta át.

Egy labdarugó mérkőzés epilógusa a hadbíró ság előtt. Cluj (Kolozsvar). Saját tud. Rendkívül érdekes pórt tárgyalt hétfőn délelőtt a cluji (kolozsvari) hatodik hadtest hadbírósa. Az ügy előzményei még az 1934. év márciusában történt Szeged FC—Universitatea labdarugó mérkőzésig nyulnak vissza, amely nem a legkorrektebb körülmények között zajlott le. A mérkőzés nagyon durva lefolyású volt, a közönség, amely legnagyobb részben egyetemi hallgatókból állt és az egyetemi csapatnak drukkolt, nagyon felindultan vette tudomásul az eredményt. Ennek aztán igyekeztek kifejezést adni, a mérkőzés végén a pályára rohantak és úgy a játékost, mint a bírót megakarták verni. Ezt azonban a jelenlévő karhatalom megakadályozta, úgy hogy kordont vont a játékosok köré és így kísérte őket az öltözőbe. A csapat már közeledett az öltöző bejáratához, amikor az egyik rendőr érezte, hogy a tömegből kinyulik egy kéz, pofonúti és megrugja. Rögön a kéz után ugrott és el is fogott egy Gheorghescu Constantin nevű diákot, akit azzal gyanúsított, hogy ő volt a bántalmazója. A diák hatóság elleni erőszak címén került a hadbírósa elé. A mai tárgyaláson tagadja, hogy ő megütötte volna a rendőrt és olyan értelemben tett vallomást, hogy őt csak a tömeg sodorta a rendőr felé, de nem ütötte meg. Ő természetesen fel volt „nemzeti érzelmeiben” háborodva, hogy a bíró egy idegen csapatnak kedvezett, de nem ütötte meg a rendőrt, hanem másvalaki. A hadbírósa rövid tanácskozás után bizonyítékok hiányában ártatlannak találták a vádlottat és felmentette a vád és a következményei alól.

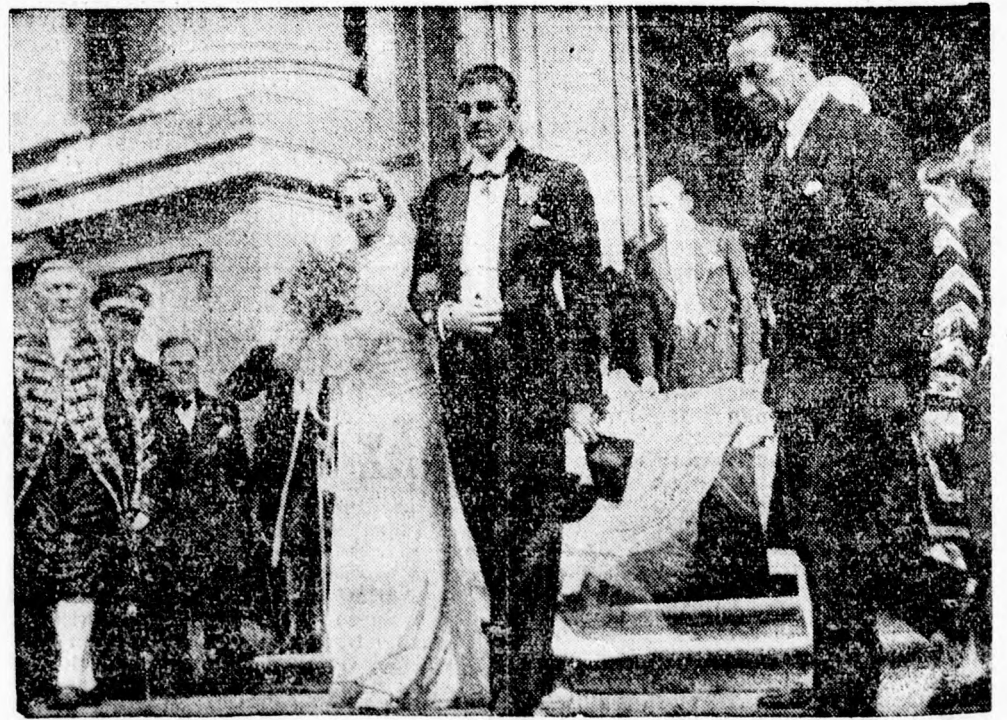
Megkerültek Stavisky eltűnt ékszerel. Párizsból jelentik: *Chiappe*, Párizs volt rendőrfőnöke, aki most mint egy délfranciaországi nyomozóiroda vezetője működik, feltűnő közlést tett az eltűnt Stavisky-ékszerekről. *Chiappe* kijelentette, biztos értesülései vannak, hogy az ékszerek egyrésze *Pellissier*-hez, Stavisky barátjához kerültek, aki azokból Stavisky adósságait fedezte. Az ékszerek többi része az özvegnél maradt, aki mintegy 6 millió értékű ékszert svájci bankoknál helyezett biztonságba.

Gummikeztyűvel dolgozó betörők. Cluj (Kolozsvar). Saját tud. Nagyszabású betörés ügyében nyomoz a cluji (kolozsvari) rendőrség. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a Főter és a Mester-utca sarkán lévő Grünwald és Steiner textilcég raktárába és onnan nyolevanezer lei értékű selymet és egyéb holmit loptak el. A betörést a kora reggeli órákban vették észre az üzlet alkalmazottai. Értésítették a rendőrséget, amely megindította a nyomozást. Annyit már az első pillanatban megállapítottak, hogy a betörést szakemberek követték el. Előfűrészték a raktár utcára nyíló ablakának a vasrácsait, enyves papírral benyomták az ablakot, belülről kinyitották a vasrács mögött levő üveglakot és úgy hatoltak be a raktárba. Itt jól megrakták magukat lopott holmival, aztán ugyanott, ahol jöttek, eltűntek. Semmi nyom sem maradt, mert amint a vizsgálat megállapította, gummikeztyűvel dolgoztak. A rendőrség megindította a nyomozást.

Rendelkezési állományba helyeztek Oradeán négy pénzügyi főtisztviselőt. Néhány hónappal ezelőtt nyelvvizsga elé állították az oradeai (nagyváradi) és bihormegyei kisebbségi pénzügyi tisztviselőket. A nyelvvizsga szomorú eredményéről a Hivatalos Lap legújabb száma számol be. Azonnali hatállyal rendelkezési állományba helyezték négy tisztviselőt, névszerint: *Fröhlich* Olivér osztályfőnököt, *Tarsoly* János tisztviselőt, *Dedk* Albert és *Tóth* Kálmán pénzügyi hivatalnokokat a román nyelv kellő nemtudása miatt. Ezeket a tisztviselőket fegyelmi elé állítják és a formások lezajlása után elbocsátják. Ugyancsak a Hivatalos Lap mai száma közli, hogy lemondottnak tekintik *Mitram* Ferenc sácueni (székelyhídi) adóhivatali tisztviselőt, mert igazolatlanul távolmaradt hivatalától.

Tiltott fegyverviselésért megbüntetik az öngyilkosjelöltet. Sätmar (Sätmar). Saját tud. Az egyik itteni rendőrkormányzó feldultarcu fiatalemberre lett figyelmes a Szamos parton. Igazolásra szólította fel s mivel zavarosan viselkedett, a rendőrségre kísérte. Megmozgatásánál egy hatlövetű revolvert találtak nála. Azt mondta *Koib* Dezsőnek hívják s azzal a szándékkal ment a Szamos partra, hogy ott öngyilkosságot kövessen el, mert több éve már, hogy állás nélkül van. Lebeszéltek végzetes szándékáról és hazabocsátották, de tiltott fegyverviselésért megindul ellene az eljárás.

Megszűnt az autóbussz közlekedés Cluj, Turda és Dej között. Cluj (Kolozsvar). A napok óta tartó hatalmas hóesés következtében Cluj (Kolozsvar) és a környező városok között megszűnt az autóbussz forgalom. A személyszállító autóbusszok már tegnap is csak a legnagyobb nehézségek között érkezhettek meg rendeltetési helyükre, mert az utakon sok helyen méteres vastagságú hó halmozódott fel. Pénteken reggel a turdai és az oradeai autóbusszok elindultak, de kénytelenek voltak visszatérni. Hasonlóképpen szűntel az autóbusszforgalom Dész felé is. Valószínűnek tartják, hogy csak napok múlva lehet arról szó, hogy az autójáratokat újból megindítsák.

Hercegi esküvő Rómában.

Az olasz meg a spanyol királyi pár jelenlétében tartotta meg esküvőjét Beatrice spanyol infánsnő, XIII. Alfonz volt spanyol király leánya Alessandro Torlonia olasz herceggel. Kétpünkön a hercegi pár esküvő után a templomból távozik.

Változások a magyarországi katonai vezérkarban. Budapestről jelentik: A hivatalos lap keddi száma közli a honvédség legfőbb vezetésében beállott változásokról szóló kormányzati kéziratot. Eszerint: Vitéz Kárpáthy Kamillo, gyalogsági tábornokot, a honvédség főparancsnokát, saját kérelmére mentette fel és különös dicséret elismerését fejezte ki. Ugyancsak felmentette Röhder Vilmos gyalogsági tábornok, vezérkari főnököt, akinek szintén különös dicséret elismerését fejezte ki; továbbá Vogt Valdemár gyalogsági tábornokot, a honvédség főparancsnokának helyettesét, akinek az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. Ezzel egy időben február elsején hatállyal Vitéz Shwoy István altábornagyot, a honvédség főparancsnokává és soronkívül gyalogsági tábornokká, Vitéz Somkuthy tábornokot, vezérkari főnöké, Vitéz Sipos Árpádot, a honvédség főparancsnokának helyettesévé, Vitéz Nagylaki Rác Jenő tábornokot, a vezérkari főnök helyettesévé, Vitéz Kertész Lajos tábornokot, a kabinetiroda főnökévé nevezte ki.

Egymillió leire büntették öt mézáró st. Cluj—Kolozsvar. Saját tud. A cluji pénzügyigazgatóság adóellenőrei a napokban felülvizsgálták a mézárók üzleti könyvelését. Ennek folyamán azt állapították meg, hogy öt mézárós, akinek üzeme a kisipar keretét meg nem haladta; nem fizetett forgalmi adót és ezért forgalmi adó eltilkolás miatt kihágási jegyzőkönyvet vettek fel. Az öt mézáróst egymillió lei pénzbüntetéssel büntették meg. A megbírságot mézárók a kihágás megállapítása és a pénzbírság kirovása ellen a törvényszékhez fellebbeztek.

Lázítás miatt letartóztatott szabómester. Sätmar (Sätmar). Saját tud. A csendőrség letartóztatta *Visel* József patoui (patóháza) lakost, mert államellenes kijelentésekkel vétkezett az alamtörvény ellen. A megvádolt szabómestert a sätmari ügyészség fogházába szállították. Az ügyészségen tett vallomása szerint, szomszédja jelentette fel, csak azért, mert nem adott neki kölcsönt.

Románia gyorskorsolyozó bajnokságai. Clujról (Kolozsvarról) jelentik: A csehnek elleni országok közti gyorskorsolyozó viadal miatt váratlanul megtartott román gyorskorsolyozó bajnokságok igen gyenge eredményeket hoztak. A bajnokságot ezuttal harmadszor is Pop Béla KKE nyerte meg. Pop Béla után Gebefügi ugrott ki a mezőnyből s váratlanul megszerezte a második helyet, miközben olyan nevek, mint Gaál Károly és Papp László egészen lemaradtak. Eredmények: 500 m.: 1. Wartenberg TC 53 mp. 2. Holtversenyben Gaál MURES. Pop Béla KKE és Gebefügi KKE 53.6 mp. 5. Papp KKE 55.1 mp. 1500 m.: 1. Pop Béla KKE 2 p. 51.9 mp. 2. Gebefügi KKE 2 p. 56.9 mp. 3. Wartenberg TC 2 p. 58 mp. 4. Pop Árpád KKE 3 p. 01.4 mp. 5. Gaál MURES 3 p. 02.8 mp. 5000 m.: 1. Pop Béla KKE 10 p. 27.5 mp. 2. Gebefügi KKE 10 p. 45 mp. 3. Wartenberg TC 11 p. 01.4 mp. 4. Sándor TC 11 p. 06.4 mp. 5. Pop Árpád KKE 11 p. 07.4 mp. Gaál és Papp László feladták a versenyt. Mindketten leálltak. Nagy Ignác bukott. Végeredményben Románia 1935. évi gyorskorsolyozó bajnoka Pop Béla KKE 173.65 ponttal. 2. Gebefügi KKE 177.06 pont. 3. Wartenberg TC 178.47 pont. 4. Pop Árpád KKE 183.49 pont. 5. Sándor TC 185.70 pont.

országi katonai vezér-
 tük: A hivatalos lap
 védés legifőbb vezet-
 óról szóló kormányzó
 Kárpáthy Kamillo,
 honvédség főparancs-
 nentette fel és külön-
 e ki. Ugyancsak fel-
 s gyalogsági tábornok,
 szintén különös dícsé-
 továbbá Vogt Valde-
 kot, a honvédség főpa-
 akinek az I. osztályu
 dományozta. Ezzel egy-
 atállyal Vitéz Shwoy
 honvédség főparancs-
 sági tábornokká, Vitéz
 , vezérkari főnökké,
 honvédség főparancs-
 Nagylaki Rác Z Jenő
 onok helyettesévé, Vitéz
 kot, a kabinetiroda fő-

Ingyen sorsolást

rendezünk azon előfizetőink között,
 akik 1935 január 25-ig az előfize-
 tési díjukat

**egy egészévre vagy
félévre előre fizetik.**

Ime a nyeremények:

**Akik 1935 január 25-ig
az 1935. egészévre szóló
előfizetési díjukat fizetik.**

1. nyeremény:
**EGY TELJESEN INGYENES RÓMAI UTAZÁS
 ÉS 5 NAPI RÓMAI TARTÓZKODÁS**
 1935 májusában az ERDÉLYI LAPOK társas-
 utazásával kapcsolatban.

2. nyeremény:
**EGY TELJESEN INGYENES VELENCEBE
 VALÓ UTAZÁS ÉS 5 NAPI VELENCEI
 TARTÓZKODÁS**
 Ugyancsak az ERDÉLYI LAPOK 1935. évi tár-
 sutaszával kapcsolatban.

3. nyeremény:
**EGY „ORION” RÁDIÓ LEGSZEBB KIVITEL-
 BEN.**

4. nyeremény:
**TELJES HETI TARTÓZKODÁS (teljes ellátás-
 sal) a PÜSPÖKFÜRDŐN.**
 (Rádiumos gyógyfürdő, hullámfürdő).

5. nyeremény:
**TÓTH TIHAMER LEGSZEBB MŰVEINEK
 SZERZATA (5 kötet).**

**Akik 1935 január 25-ig
az 1935. évi félévi elő-
fizetési díjukat rendezik.**

- Főnyeremény:**
- Egyhetes ingyenes tartózkodás Stana de Vaiea (Biharfüreden).
 - Egyhetes tartózkodás a Gyilkostónál.
 - Egy igen szép eredeti olajfestmény, amelynek értéke 3000 lel.
 - Egy darab legszebb kivitelű férfi, vagy női ezüst „Doxa” óra.
 - Ezer lel értékű könyv tetszőszerinti választékban, könyvosztályunktól.

Ezenkívül — a sorsolástól függetlenül — minden előfizetőnk, aki az 1935. egész vagy félévi előfizetési díjat január 25-ig hozzánk eljuttatja, szép ajándékkönyvet kap. Ezen ajándékkönyvek sorozatát, választás céljából, lapunk más oldalán közöljük.

Minden kockázat nélkül Ön is a szeren-
 séses nyerők között lehet, ezért rendezze mi-
 nél előbb az előfizetési díját.

Uj időközi bizottság a Cinci (Csiki) Mezőgaz-
 dasági Kamara élén. Mercuria-Ciuc (Csikszere-
 da) Saját tud. Gh. Cerbu ügyvéd, vármegyei tisz-
 tífőügyész elnöklété alatt működött kamarai idő-
 közbi bizottság helyébe új időközi bizottságot ne-
 vezetett ki a földművelésügyi minisztérium. Uj el-
 nök lett Vlad Izidor görög katolikus lelkész,
 aki héttagú bizottsággal intézi az új választáso-
 kig a kamara ügyeit.

KÖZGAZDASÁG

Kereskedők az üzletbérek leszállítását követelik

Szenvedélyes hangok a háztulajdonosok ellen. Tíz nap mulva lejár az adóvallomások határideje, de még nincsen bevallási ív

Timisoara. (Temesvár.) Saját tud. Vasár-
 nap reggel huszonöt fokot mutatott a hőmérő,
 persze a fagypont alatt s ebben a dermesztő hi-
 degben a délelőtti folyamán egybegyűltek a ke-
 reskedők, hogy az üzletbérek leszállításáról tár-
 gyaljanak. Talán éppen a nagy hidegre való te-
 kintettel nem jelentek meg ezúttal annyian,
 mint máskor, amikor a Kereskedők Egylete tag-
 gyűlést hirdet, mégis, hogy annyian voltak,
 amennyien, mutatta, hogy fontos nekik a kér-
 dés. Valóban fontos is lehet, hiszen a gyűlés
 során ismételték a „legégetőbb” kérdésnek
 mondották: ha még a huszonöt fokos hidegben
 is éppen csak a „legégetőbb” fáj, tényleg va-
 lami különösen nagy dolog lehet az. Es annak
 is mutatkozott a gyűlésen.

**Ki van szolgáltatva a kereskedő
a háztulajdonosnak, mert hely-
hez van kötve.**

Kecskemély Sándor alelnök nyitotta meg a
 taggyűlést és azon óhaját fejezte ki, vajha bé-
 kés, megértéses úton lehetne az üzletbérek kér-
 dését tökéletesen rendezni. Három évvel ezelőtt
 még védelemben részesültek az üzlethelyiségek,
 azóta mi sem történt. Pedig az üzleti élet a
 maga teljességében megváltozott azóta, igenis
 időszerű volna, az üzletbéreket is revízió alá
 venni. A lakások bérét azóta le is szállították,
 hiszen annyi új ház épült. Aki nem tudott
 megegyezésre jutni a házigazdájával, ment
 máshová lakni. Ezzel szemben a kereskedő ü-
 zlethelyiségét nem tudja változtatni, hiszen leg-
 többször helyhez van kötve. Ezáltal aztán sok,
 nem megértő háztulajdonosnak teljesen ki van
 szolgáltatva a kereskedő-bérlője.

Endre Károly főtitkár ismertette ezután
 igen érdekesen és igen behatóan az egész kér-
 dést. Szintén kijelentette, hogy távol áll a ke-
 reskedőtől, a polgárság egyik osztályát a má-
 sik ellen uszítani. Csak ismerjük meg már egy-
 szer a háztulajdonosok kereskedő-bérlőik igazi
 helyzetét s a mai világban mindenkinek —
 úgymond — „gazdaságilag” kellene gondol-
 koznia. A közgazdasági életben egyre jobban
 eltávolodtunk a szabadságtól, minden meg van
 kötve. Az állami életben ugyanis az a törekvés
 érvényesül, hogy a különböző érdekeket öss-
 zhangba hozzák. Az árak a világválság kulmi-
 nációja — 1930 — óta harminc-negyven szá-
 zalékkal csökkentek, csak az üzletbérek nem.
 Szabályozva és korlátozva van a kereskedelmi
 életben minden, még az áruutánpótlás is, kon-
 junkturális kilátások egyáltalán nincsenek,
 csak a háztulajdonosok kezei nincsenek kötve.
 A háztulajdosok szabadon állapíthatják meg a
 bérösszegeket, sőt vannak olyanok, akik oda-
 vetik a kereskedőnek, hogy az egzisztenciája tőlük
 függ, mert üzlete pont azon a helyen van.
 Pedig kölcsönös a kérdés. A háztulajdonos
 egzisztenciája is többé-kevésbé a bérlőtől s an-
 nak jólététől függ. Nem a háztulajdonosok ellen
 akar kikelni, csak felvilágosítani a közvéle-
 ményt és atmoszférát teremteni: hogy a nagy
 túlzások eltűnjenek s az igazságos arány érve-
 nyessüljön.

Fel kell ismerni a helyzetet

— mondotta tovább a főtitkár. Igenis vannak
 háztulajdonosok, akik megértik a helyzetet s
 többre becsülik azt a kereskedő-bérlőjüket, aki
 már húsz vagy harminc év óta becsületesen
 megállta a helyét s inkább engedelményeket tesz
 vele szemben, mintsem, hogy ismeretlen, új
 embert vegyen magához, akivel bebukhatik.
 Sajnos olyanok is vannak, akik csak a momen-
 táni nagy bért nézik s majd idővel, ha ráes-
 nélnék gazdasági tévedésükre, addig ennek a
 tévedésnek sok tisztességes kereskedő áldozat-
 tává lett. Ezúttal a számok beszélnek. A hely-
 zet felismeréséhez egy nagy bérház analízist

adja. Egyelőre a nevek megemlítése nélkül. Ha
 azonban nem lesz belátás, az üzletbérek leszá-
 llítását célzó akció során majd a konkrét esete-
 ket nyitlan s a nevek megnevezésével tesszik
 kritika tárgyává.

A nagy bérház a város egyik legforgalma-
 sabb helyén található, két főutca frontján (a
 Józsefvárosban). Tizenegy üzlethelyiség, kilenc
 nagy — négy- és ötszobás — és két kisebb lak-
 kás van benne. A lakásokat többek közt három
 ügyvéd, két orvos és kereskedők is lakják. Mit
 fizetnek az üzletek? A két utcai front találkozó-
 jánál, a saroküzlet egy patika. 5 1/2 x 5 1/4, űz-
 szesen harminc négyzetméter a terjedelme. Az
 évi bér 114.000 lel, egy négyzetméterre 3800 lel
 jut. Egy másik, ugyancsak harminc négyzet-
 méteres üzlethelyiség 78.000 lel fizet: négyzet-
 méterenként 2560 lel. Egy illatszertár is van a
 házban, negyvenöt négyzetméternyi a területe,
 ez már négyzetméterenként 1330 lel fizet; a
 patika csaknem háromszorosát fizeti, a másik
 üzlet pedig — egy harisnyabolt — majdnem a
 kétszeresét. Van a házban nagy divatárú üzlet,
 ez 1643 lel fizet, egy borbélyüzlet 1600 lel, egy
 rövidárúüzlet 2400 lel, egy másik üzlet 1330
 lel négyzetméterenként, egy elektrotechnikai
 üzlet 1400 lel s egy hentes — már csak 875-öt.
 S végül egy nagy raktár irodákkal 440 lel. Mi-
 lyen rendszer érvényesül itt? Ugyanabban a
 házban 440 és 3800 lel állanak egymással szem-
 ben.

A „házanalízis” egyéb tanulságai.

De egyébként is tanulságos a „házanalízis”.
 A ház jövedelme az üzlethelyiségek után
 712.000 lel, viszont a kétemeletes ház adóköteles
 tiszta jövedelme 860.000 lel. Kitérünk, hogy a
 magas üzletbérek mellett a lakások összesen
 haminchat szobája évente csak 148.000 lel hoz.
 Az üzletek jövedelme a földszint jövedelmét je-
 lentí, a lakásoké az egész első és második eme-
 letét. Ha átlagosan harminc négyzetméterre
 vesszük egy-egy szoba területét, úgy a lakások
 négyzetméterjéért 140, az üzlethelyiségek négy-
 zetméterjéért pedig átlagosan 1600 lel fizetett
 a háztulajdonos. Egy üzlethelyiség pedig még-
 sem lehet tízenkétszerte fontosabb a lakásnál,
 úrilakásnál: itt rejlik a tévedés, az anarchia.

Közbeszólások: Az orvos lakása is üzlet! Az
 ügyvédé is! Benne folytatja a mesterségét!

— Tényleg fell kell ismerni a helyzetet —
 folytatta a főtitkár — olyan a helyzetünk ma,
 mint a háború előtti időben, amikor minden
 egyes fillért külön ki kellett verekedni. S a há-
 ború előtt az úrilakás bére a város központjában
 csaknem egyenlő volt az üzlethelyiségekével.

De vissza a kis harisnyabolt... Har-
 mincs négyzetméter az egész, négy és fél méter
 a frontja. Négyzetméterje 2560 lel. Ugyanazon
 az útvonalon van egy másik, hasonló üzlet, de
 megértőbb háztulajdonos házában. Kétszerte
 nagyobb a helyiség — hatvanegy négyzetméter
 —, négyzetméterje 820 lel. Amabban két alkal-
 mazott, ebben tízenkettő. A kis harisnyaboltnak
 négy és félszerte rosszabb feltételek mellett kell
 állnia a versenyt. Ilyen igazságtalanságokat kell
 elsimítani.

Vannak egyéb érdekes adatok is. Egy má-
 sik ingatlan: tulajdonosai csak nemrégiben vol-
 tak abban a helyzetben, hogy már-már minde-
 nek elűszott a hitelezők kezén. A konverziós
 törvény révén visszakerültek birtokukba, négy-
 milliós tartozásuk nagy részét elengedték. Saját
 magukon tapasztalták a közgazdasági belátások
 jótéteményét és most, — lélektanilag teljesen
 érthetetlen! — az amúgy is horribilis béreket az
 egész vonalon fel akarják emelni, mindenre
 való tekintet nélkül.

Jóakarattal kell rendezni ezeket a dolgo-
 kat, a végső cél pedig az intézményes, törvé-

Beatrice spanyol
 olasz herceggel. Ké-
 zök.

nyes rendezése a kérdésnek. Franciaország mindjárt a háború után törvényt hozott a helyiségek védelméről. Védelem volt már nálunk is — a „vadul comercial” —, de azt törvénybe kell iktatni.

Lehet-e megegyezni?

Hozzászólások következtek ezután: több hozzászóló az elnök s az előadó felfogásával szemben kétségbevonta, hogy a háztulajdonosokkal lehetséges lenne a békés megegyezés. Bernát Árpád követelte, hogy inkább minden eszközzel a helyiségek védelmének törvénybeiktatását kell már most propagálni. Tóth Sándor felidézte annak a sok évtizedekig becsületesen dolgozó kereskedőnek a példáját, akiknek mindenét az üzletbér miatt, a háztulajdonos jóvoltából árverezték el. Kilitástalan az egyezkedés — mondotta — a tőkének se Istene, se vallása. Hirschl Sándor a kereskedőket is kárhóztatja, akik „túllicitálnak” bizonyos helyiségeket. Veie is kétszer esett meg, hogy jóformájú kereskedést teremtett s amikor a szerződése lejárt, megtudta, hogy már más vette ki a helyiséget, sokkal magasabb bérért. Össze kellene fogni és kimondani, hogy ha valamelyik kereskedő a háztulajdonos makacssága miatt kénytelen üzlethelyiségét elhagyni, azt más kereskedő ne vehesse ki.

Hencz Ferenc: Akkor, ha más nem, kiveszi valami szabó.

Bernát Ádám: Ezért azt indítványozom, hogy össze kell fogni az iparosok szindikátusával s az akciót együttesen lefolytatni. Az iparosoknak is vannak üzlethelyiségeik, őket is nyomják a magas bérek.

Schön Ede: Valószínű, hogy a háztulajdonosokkal békésen nem lehet megegyezni. De hogy semmiféle vádra ne szolgáltatassanak okot a kereskedők: meg kell kérni a háztulajdonosokat, hogy gyűlést hívjanak egybe s azon Endre Károly főtitkár tárja fel a háztulajdonosok előtt is a helyzetet.

Stachler Ádám alelnök kárhóztatja azokat, akik — nagy számban — állandóan panasszal jönnek a Kereskedők Egyletéhez, ma azonban nem mernek a nyilvánosság elé, a közgyűlés elé jönni. Az akció csak akkor lesz erőteljes, ha mindenki összefog s mindenki, egységesen, fellép.

Elhatározták végül, hogy az iparosokat az üzletbér leszállítását célzó akcióban való részvételre szólítják fel és hogy érintkezésbe lépnek a háztulajdonosok egyletével. Két hét múlva újra gyűlést tartanak, hogy lássák, febr. 1-én, hogy alakul az üzletbérek kérdése.

Az adóbevallási ívek még nem érkeztek meg.

Endre Károly főtitkár bejelentette a taggyűlésnek, hogy ezidén mindenkinek adóvallomást kell beterjesztenie. Habár a beterjesztés határideje január 31-én jár le, mindeztideig a bevallási ívek még nem érkeztek meg a pénzügyigazgatóságokhoz. Bizonyos, hogy torlódások keletkeznek a Kereskedők Egylete már most kéri táviratilag, hogy a beadás határidejét tizennégy nappal tolják ki. Az egylet az ívek kitöltésénél tagjai segítségére lesz. Felvilágosításokat most még nem adhat, mert senkisen ismeri a vallomási ívek egyes kérdőpontjait. Lehetséges, hogy új kérdőpontok is lesznek f-gyelembe véve, hogy módosított adótörvénnyel állunk szemben. A pénzügyigazgatóság felhívása értelmében a patenta fixa alá tartozó kereskedőknek is adóbevallást kell eszközölniök, még azoknak is, akiket csak nemrég osztottak be a patenta fixa kategóriájába. Pedig a törvény értelmében ebben a csoportban három évre szól a kivétel. Az egylet arra az álláspontra helyezkedik, hogy ilyeneknél az adóbevallás csakis kötelező információadás lehet, de nem alapja az új kivételnek — ott, ahol a három év még le nem telt.

Próbáljon vásárolni

egy ezideig még nem létezett, új módszer szerinti pörkölt kévét. 8 féle zamaló, 1/4 kiló 30—35—40 és 45 lei. Külön pörkölt maragucsi kávék is kaphatók
Aszódinál Sas-palota.

A közgazdaság élet apró hírei:

(Bucuresti.) A kormány törvénytervezetet dolgozott ki egy ugynevezett „Nemzetgazdasági Legfőbb Tanács” megszervezéséről. Ez az intézmény lenne a közgazdasági kormányzat véleménynyilvánítási szerve. Közgazdasági körökben vegyes érzelmekkel fogadják a tervet s utalnak arra, hogy a véleménynyilvánítás szervei voltaképpen a szakkamarák volnának és az alkotmánytörvény is azok számára biztosítja ennek a fontos feladatnak teljesítését.

(Debrecen.) Az érdekeltségek bevonásával sikeres kilátású tárgyalások folynak a létezését kiváló produktumainak export céljából való értékesítése érdekében.

(Oradea) (Nagyvárad). Dr. Manuila Camil, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára — mint Bucurestiből értesülünk — királyi dekretumot kapott a timisoarai (temesvári) kamara elnöki állására. (A hírt fenntartással közöljük. Szerk.)

(Bucuresti.) A legutóbbi minisztertanács az állami pénzügyi felállításáról, a beruházási költségek felhasználásáról, új váltópénzek forgalombahozataláról, a gazdasági élet felélénkítéséről és az új költségvetésről tárgyalt.

(Bucuresti.) A pénzügyi kormányzat — az állami bevételek emelése céljából — a kőolajtermékek állami egyeduralmába vonását tervezi.

(Budapest.) A mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár március 21-én nyílik meg és március 26-án zárul.

(Bucuresti.) A pénzügyminiszter az Amerikából érkező postacsomagok kezelésének és kézbesítésének megkönnyítésére rendeletet intézett a vámhivatalokhoz.

(Genf.) A Népszövetség kifejezetten gazdasági gondolkodású elemei politikától mentes munkaterv kidolgozásával foglalkoznak, mely a földrészt gazdasági helyreállítását célozza. Beavatottak szerint a főcél: Közép- és Délkelet-Európában gazdasági rendet és tartós közgazdasági békét teremteni, a kölcsönösség és békületesség szellemében.

Köhög?

Tíz deka B. M. maláta 4 lei. 1/4 kiló 9 lei. 1 kg. valódi hársmez 28 lei. Valódi csabai Réthi pemetefű érkezett
Aszódinöz, Sas-palota.

Uj cukorgyár a bányási metropolisban. Timisoara (Temesvár). Saját tud. A beszarabiai Zarojani-féle cukorgyár a városhoz kérvényt intézett, amelyben egy cukorgyár létesítésére alkalmas terület kijelölését kéri. A cég a telket hamarabb meg is akarja venni, mert meg az idei ősszel már új cukorgyárat akar üzembe helyezni. Valószínűleg a város tulajdonát képező földet jönelnek ki helyet az új ipartelepnek. Az új gyárban, hír szerint, ötszáz munkást és harminc tisztviselőt foglalkoztatni.

Allatklinika és mozgó kórház az állatoknak. Timisoara (Temesvár). Saját tud. Az állatvédő egyesület most tartotta meg közgyűlését. Az egyesületnek ötszáznál több tagja van. Schuh Rudolf titkár bejelentette, hogy előreláthatóan még ebben a hónapban valósul meg az egyesület régi terve: az állatklinika, amelyet a kereskedelmi- és iparkamara palotájában rendeznek be és amelynek Cosma dr. ezredes-állatorvos lesz a vezetője. Szegények állatai ingyenes klinikai kezelésben részesülnek. Sombateanu ezredes közölte, hogy csakhamar mozgó állatkórháza is lesz a Bányásznak. Közsérről-községre vonulva, gyógyítja majd az állatokat.

Piaci árak Baia-Maron (Nagybányán). Saját tud. Buza 300, rozs 230, árpa 210, zab 190, kukorica 220—230, lencse 30, burgonya 8, napraforgó 310, lucernamag 30, löheremag 30, nullásliszt 11, főzölliszt 9, kenyérliszt 8—7—6, kukoricaliszt 4, Tejtermékek: tej literje 2, tejfel 15, teavaj 70, piaci vaj falusi kistermelőkötő 45, túró 17, kevert túró 12, juhtúró 28, juhsajt 30, tojás darabja 150. Állatvásár: élomarha kilója 8, sovány sertés 13, hizott 18, borjú 700, I. oszt. 16 8000, II. oszt. 6500, III. oszt. 3—4000, hizott ökör párja 18 ezer, kecske 170, juh 200, Baromfi: tyúk 45, csirke párja 45, liba sovány 70, liba hizott 90—110, lud sovány 55, lud hizott 75—80, pulyka 90. Húsarak: marhahús 12—8, borjúhús 16, sertés 20, zsirnakvaló 35, szalonna 32, füstölt kolbász 38 lei.

Uj termésű teák

megérkeztek, dekája 1 1/2—2—3—4 lei. 1 liter ananász tea-rum 58 lei, 1/2 liter 29 lei
Aszódinál Sas-palota.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény), Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Zsaket, mellénytel, kitűnő állapotban eladó. Piata Venetia 1. (Templomtér).

Eladó ház négy egyszobás lakással, nagy udvarral, istállóval. Értekezni: Oradea (Nagyvárad), Str. Balcescu (Rét-u.) 7.

Széna közeli szőlőben eladó. Oradea, Str. Deavrancea (v. Ritók-u.) 16.

Eladó egy teljesen új, három személyes rödlí. Oradea, Str. Bratianu 38.

Oktatás

Zongora tanítást olesón vállalok, gyakorolni is lehet. Csupa g. akorlók is eltozok. Cim Str. Take Ionescu (v. Kőrös-u.) 60.

Zenker Margit szabászati iskolájában újabb tanfolyam kezdődik. Oradea (Nagyvárad), Parcul Carmen Sylva (Schlauch) tér 2.

Különféle

Epekő-, vesekő-, nyomor- és bőlfájdalmaiktól könnyen szabadulhat. Kérjen tájékoztatót „Sanitas” jellege alatt a kiadóhivataltól.

PUHA OLMOT álln-dóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Reale Carol No. 5.

Lakás

Háromszobás lakás olesón kiadó. Oradea, Str. Mihai Sorbul (v. Széles u.) 11.

Irodának is alkalmas tagas üzlethelyiség olesón kiadó. Oradea, Str. Alexandri 13 sz. alatt. Ugyan ott kiadó egy szoba, konynás udvari lakás.

Kiadó butorozott balkonos utcai szoba. Str. Take Ionescu (Kőrös-utca) 15. Háztulajdonos.

Két parkettás szoba, fürdőszobával kiadó. Butorok, ágyneműk eladó. Oradea (Nagyvárad), Str. Cargiale 10-a

Widowság!

Most jelent meg!

Dr. Tóth Tihancs egyetemi tanár

legújabb hatásműve:

Hiszek az egyházban

Csupa erő, csupa endi és csupa ragyogás az egész munka.

Ára igen szép 300 lei kartonkötésben és portó.

Kapható: könyvoszlóyunban.